

DRNIŠANI U MLETAČKIM PREKOMORSKIM KOPNENIM POSTROJBAMA U 18. STOLJEĆU*

Lovorka Čoralić
Hrvatski institut za povijest
Zagreb

Filip Novosel
Hrvatski institut za povijest
Zagreb

UDK 355.48(450Venecija=163.42)“17”
355.351-055.1(497.581.2Drniš) “17”
Izvorni znanstveni rad
Primljeno: 23.9.2020.
Prihvaćeno: 25.5.2021.
DOI: 10.21857/yvjrdcv5wy

Središnja tema rada usmjerena je na udio Drnišana u mletačkim prekomorskim vojnim postrojbama tijekom 18. stoljeća (*Fanti oltramarini* – pješaci i *Croati a cavallo/Cavalleria Croati* – konjanici). Rad je zasnovan na raščlambi gradiva pohranjenoga u arhivu Archivio di Stato di Venezia. Raščlamba dokumenata pokazuje da su u brojčanom smislu Drnišani činili jednu od zavičajnim podrijetlom vrlo brojnih skupina u mletačkom pješaštvu i konjici. Kontinuirano su prisutni tijekom cijeloga 18. stoljeća, a ponajprije se bilježe u hrvatskom konjaništvu. Podrobno su istraženi vremenski okvir njihova djelovanja odnosno spominjanja u izvorima, dobna struktura, fizičke karakteristike, udio članova pojedinih obitelji u vojnoj službi, kao i dužina trajanja vojne službe. Raščlamba pokazuje kako su vojnim postrojbama u kojima su djelovali Drnišani zapovijedali istaknuti časnici zavičajem iz Dalmacije i Boke, a razvidno je i da su postrojbe bile izrazito mobilne i raspoređivane diljem mletačkih kopnenih i prekomorskih stečevina. U prilogu rada donosi se cjelovit pregled svih do sada istraženih drniških vojnika u pješačkim i konjaničkim snagama Mletačke Republike u 18. stoljeću.

Ključne riječi: Drniš, Mletačka Republika, *Fanti oltramarini*, *Cavalleria Croati*, vojna povijest, povijest 18. stoljeća

* Prilikom istraživanja drniških prezimena, kao i povijesti konjogojstva drniškoga kraja u velikoj su nam mjeri pomogli mr. sc. Šime Džapo, dr. vet. med., te dipl. antropologinja i etnologinja Lidija Bernardić. Ovom im se prilikom iskreno zahvaljujemo na susretljivosti i ljubaznosti.

Uvod: opća saznanja i cilj rada

Fanti oltramarini (pješaštvo) i *Croati a cavallo* ili *Cavalleria Croati* (konjaništvo), profesionalni vojnici zavičajem ponajprije sa šireg područja mletačkih stečevina duž istočnojadranske obale i unutrašnjosti, u ranom novom vijeku bili su jedna od okosnica kopnenih snaga *Serenissime*. Ratovali su duž svih mletačkih bojišta od sjeverne Dalmacije do grčkih otoka, a u mirnodopsko vrijeme bili su stacionirani na mletačkim posjedima od Veneta (*Terraferma*) do Peloponeza. Proučavanje njihove povijesti, ustroja i djelovanja prevažan je i neizostavan prinos poznavanju kako hrvatske, tako i mletačke vojne povijesti, kao i širih sastavnica hrvatsko-mletačkih veza u ranom novovjekovlju.¹

Tijekom proteklih godina proučeni su brojni spisi iz arhiva Archivio di Stato di Venezia (fond: Inquisitori sopra l'amministrazione dei pubblici ruoli) i Državnoga arhiva u Zadru (ponajprije fondovi Generalni providuri Dalmacije i Albanije te Bilježnici Zadra) koji nam, nakon njihove raščlambe, dodatno rasvjetljavaju sastavnice iz povijesti prethodno navedenih postrojbi. U sklopu ovih istraživanja obrađeni su i u znanstvenim radovima prezentirani brojni visoki mletački časnici (iz pješačkih i konjaničkih jedinica: pukovnija i njima pripadajućih satnija) zavičajem ponajprije iz Dalmacije i Boke kotorske te je pritom posebno raščlanjen i sastav njihova vojnoga ljudstva.² Jednako su tako predmet istraživanja – vezanih za istu problematiku – bili

¹ O mletačkim vojnim snagama u ranom novom vijeku, posebice s obzirom na novačenja duž istočnoga Jadrana podrobnije vidi bilješku broj 1 u radu Lovorke Čoralić, Albanski vojnici u mletačkim prekojadranskim kopnenim postrojbama (18. stoljeće), *Povijesni prilozi*, god. 37, br. 54, Zagreb 2018., str. 183–214. Zasebno o postrojbama mletačkih prekomorskih pješaka vidi u: Lovorka Čoralić – Maja Katušić, Kotorški plemići Frano Buća, Gabrijel Vračen i Nikola Paskvali – časnici mletačkih prekojadranskih vojnih postrojbi (prva polovica XVIII. st.), *Povijesni prilozi*, god. 31, br. 42, Zagreb 2012., str. 250–252. U navedenim se radovima mogu o navedenoj problematici pronaći i druge uporabljive bibliografske jedinice.

² Vidi primjerice neke radove: Lovorka Čoralić, Od zapovjednika hrvatske konjice do gorljivih autonomaša – šibenska obitelj Fenzi (XVII. stoljeće – početak XX. stoljeća), *Povijesni prilozi*, god. 30, br. 41, Zagreb 2011., str. 203–231; Ista, Mletački pukovnik Ivan Krapović iz Maina (prva polovica 18. stoljeća), *Arhivski zapisi*, god. 18, br. 2, Cetinje 2011., str. 81–106; Ista, Zadarski patricij Šimun Nassi – pukovnik hrvatskih konjanika u mletačkoj vojsci (početak 18. stoljeća), *Povijesni zbornik – godišnjak za kulturu i povijesno naslijeđe*, god. 4, br. 5, Osijek 2012., str. 7–31; Ista, Šibenski plemić Nikola Divnić (1654. – 1734.) – pukovnik hrvatske lake konjice (*Cavalleria Croati*), *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, sv. 54, Zagreb – Zadar 2012., str. 125–145; Ista, Mletački časnik Nikola Visković i sastav vojnoga ljudstva njegove prekomorske pukovnije početkom 18. stoljeća, *Historijski zbornik*, god. LXV, br. 2, Zagreb 2012., str. 365–385; Ista, Zadarski patricij Lujo Detriko (1672. – 1749.) – zapovjednik hrvatske konjice (*Cavalleria Croati*), *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU*, sv. 32, Zagreb 2014., str. 99–129; Lovorka Čoralić – Maja Katušić, Andrija Mladinić i Mihovil Anđelo Filiberi – časnici postrojbe *Croati a cavallo* (iz društvene i vojne povijesti Dalmacije u XVIII. stoljeću), *Povijesni prilozi*, god. 28, br. 37, Zagreb 2009., str. 247–282; Iste, Od afričke obale do dalmatinske prijestolnice – mletački general Marko Antun Bubić (1735. – 1802.), *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU*, sv. 28, Zagreb 2010., str. 139–172; Iste, Peraštanin Tripun Štukanović (+ 1769) – pukovnik mletačkih oltramarina, *Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku*, sv. 50, Zagreb – Dubrovnik 2012., str. 385–410; Iste, Hrvatski vojnici u posljednjim danima Mletačke Republike – kapetan Nikola Bolica i njegovi *Fanti oltramarini*, u: *Ascendere historiam. Zbornik u čast Milana Kruheka*, ur. Marija Karbić – Hrvoje Kekez – Ana Novak – Zorislav Horvat, Zagreb 2014., str. 197–208; Iste, Pukovnici, bo-

i časnici, dočasnici i vojnici iz pojedinih gradova, manjih naselja ili regionalnih područja od Ugarske do Albanije.³

Ovaj se rad nastavlja na prethodna istraživanja i fokusiran je na vojnike iz Drniša u mletačkim kopnenim snagama.⁴ Pri tome treba napomenuti da ovdje nisu uklju-

jnici, kapetani – časnici iz kaštelanske obitelji Kumbat u službi Mletačke Republike (18. stoljeće), *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, sv. 57, Zagreb – Zadar 2015., str. 145–183; Iste, Kotoranin Tripun Gregorina (1719-1791) – pukovnik hrvatskih konjanika (*Croati a cavallo*), *Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku*, sv. 55/2, Zagreb – Dubrovnik 2017., str. 375–406; Iste, Jerolim Smeća – pukovnik mletačkih prekomorskih pješačkih postrojbi (druga polovica 18. stoljeća), *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, sv. 59, Zagreb – Zadar 2017., str. 289–314; Lovorka Čoralić – Nikola Markulin, Šibenski plemić Mihovil Zavorović – zapovjednik mletačkih pješačkih postrojbi u završnim desetljećima 18. stoljeća, u: *Zbornik Šibenik od prvog spomena*, ur. Iva Kurelac, Šibenik – Zagreb 2018., str. 301–317; Isti, Kotorski plemić Benedikt Paskvali (1704. – 1790.) – zapovjednik mletačkih prekomorskih pješačkih postrojbi, *Acta Histriae*, god. 26, sv. 2, Koper 2018., str. 393–428; Isti, Vojni inženjer Antun Marković (u. 1767.) i njegova pješačka pukovnija, *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, sv. 60, Zagreb – Zadar 2018., str. 167–204; Isti, Kotorski plemić i zapovjednik mletačkih prekomorskih pješaka Stjepan Buća i sastav njegove pukovnije (prva polovica 18. stoljeća), *Povijesni prilozi*, god. 38, br. 56, Zagreb 2019., str. 261–294.

³ Vidi primjerice neke radove: Lovorka Čoralić, Riječani u mletačkim prekojadranskim postrojbama (18. stoljeće), *Rijeka*, god. 18, sv. 2, Rijeka 2013., str. 11–25; Ista, Vojnici iz Hercegovine u mletačkim kopnenim postrojbama (18. stoljeće), *Hum: Časopis Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru*, br. 10, Mostar 2013., str. 162–182; Ista, Vojnici u mletačkim prekomorskim kopnenim postrojbama zavičajem iz Senja, Karlobaga te s područja Like i Krbave (18. stoljeće), *Senjski zbornik*, god. 40, Senj 2013., str. 523–546; Ista, Omišani u mletačkim prekomorskim kopnenim postrojbama (18. stoljeće), *Omiški ljetopis*, god. 7, br. 7, Omiš 2014., str. 71–88; Ista, Zagrepčani u mletačkim prekomorskim kopnenim postrojbama u 18. stoljeću, *Historijski zbornik*, god. LXVII, br. 1, Zagreb 2014., str. 119–127; Ista, Krčki vojnici u mletačkim prekomorskim kopnenim postrojbama (18. stoljeće), *Krčki zbornik*, sv. 70, Krk 2014., str. 89–109; Ista, Dubrovčani – vojnici u mletačkim pješačkim postrojbama (*fanti oltramaroni*) u 18. stoljeću, *Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku*, sv. 53/2, Zagreb – Dubrovnik 2015., str. 293–309; Ista, Murterini u mletačkim kopnenim i mornaričkim postrojbama (18. stoljeće), *Murterski godišnjak*, sv. 11-12, Murter 2015., str. 227–247; Ista, Vojnici iz Bosne u mletačkim prekomorskim kopnenim postrojbama u 18. stoljeću, *Prilozi – Institut za istoriju u Sarajevu*, sv. 44, Sarajevo 2015., str. 35–55; Ista, Zadarski otočani u mletačkim prekomorskim kopnenim postrojbama (18. stoljeće), *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU*, sv. 33, Zagreb 2015., str. 173–198; Lovorka Čoralić – Maja Katušić, Grbljani u mletačkim prekomorskim kopnenim postrojbama (18. stoljeće), *Istorijski zapisi*, god. 86, br. 3-4, Podgorica 2013., str. 159–183; Iste, Vojnici iz Ugarske u mletačkim prekomorskim kopnenim postrojbama u 18. stoljeću, *Scrinia Slavonica: Godišnjak Podružnice za povijest Slavonije, Srijema i Baranje Hrvatskog instituta za povijest*, sv. 15, Slavonki Brod 2015., str. 89–111; Iste, Šibenčani u mletačkim prekojadranskim kopnenim postrojbama (18. stoljeće), *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, sv. 58, Zadar – Zagreb 2016., str. 147–190; Iste, Novigradani – vojnici u mletačkim prekomorskim kopnenim postrojbama u 18. stoljeću, u: *Novigrad nekad i sad*, ur. Slobodan Kaštela, Zadar 2016., str. 352–359; Iste, Zemuničani u mletačkim prekomorskim kopnenim postrojbama (18. stoljeće), u: *Zbornik radova sa znanstvenog skupa "Zemunik u prostoru i vremenu" održanog u Zemuniku, 25. kolovoza 2014.*, ur. Josip Faričić – Zdenko Dundović, Zadar 2016., str. 190–197; Iste, *Fanti oltramaroni i Croati a cavallo* – vojnici s otoka Ugljana u mletačkim prekomorskim kopnenim postrojbama u 18. stoljeću, u: *Kali*, ur. Josip Faričić, Zadar 2017., str. 163–178; Iste, Biograđani i Vranjani – vojnici u mletačkim prekomorskim kopnenim postrojbama (18. stoljeće), u: *Braća Vranjanin i vransko područje tijekom povijesti. Zbornik radova sa znanstvenoga skupa "Braća Vranjanin i vransko područje tijekom povijesti" održanog u Biogradu 25. travnja 2014.*, ur. Božo Došen, Zadar 2017., str. 455–474.

⁴ O povijesti Drniša, posebice u vrijeme osmanske (1522. – 1683.) i mletačke (1683. – 1797.) vlasti vidi podrobnije u: Stipan Zlatović, *Franjevci Države prisvo. Odkupitelja i hrvatski puk u Dalmaciji*, Zagreb 1888.;

čeni vojnici iz drugih naselja koja gravitiraju Drnišu, kao niti iz naselja u Promini o kojima će biti više riječi u zasebnom radu. Kao temeljni izvor poslužili su nam popisi unovačenih vojnika mletačkih pješačkih i konjaničkih postrojba iz spomenutoga fonda državne magistrature *Inquisitori sopra l'amministrazione dei pubblici ruoli*. U središnjem i najvažnijem dijelu rada detaljno će se raščlaniti niz problematskih sastavnica o Drnišanima u rečenim postrojbama. Te su teme brojčani pokazatelji (broj vojnika), vremenski okvir njihova spominjanja (popisivanja), raspoređenost i omjer uključenosti u pojedine rodove, dobna struktura, fizičke značajke (statura, boja kose), uključenost pojedinih obitelji, dužina vojne službe, zapovjedni kadar satnija i pukovnija u kojima su djelovali, kao i mjesta njihova stacioniranja u trenutku nastanka pojedinoga popisa. Kako je tijekom proteklih desetak godina istraženo više od 40 % spisa iz fonda navedene magistrature (posebice su detaljno, s oko 70 % obrađeni konjanički vojnici), vjerujemo da je uzorak kojim raspoložemo dovoljan za vrlo preciznu raščlambu svih tema koje će ovdje biti predmetom obrade. Na kraju rada donijet ćemo, prema dosadašnjem stupnju istraživanja, cjelovit popis svih Drnišana spomenutih u postrojbama *Fanti oltramarini* i *Croati a cavallo* zajedno s pripadajućim signaturama.⁵

Raščlamba arhivskih spisa

Iz Drniša se u mletačkim prekomorskim kopnenim postrojbama 18. stoljeća bilježi 99 vojnika, pri čemu je konjanika 80 (80,81 %), a pješaka 19 (19,19 %) (vidi Grafikon 1). Ovakav postotni omjer nije sasvim uobičajen. Naime, pješačke su postrojbe bile brojnije (veći broj pukovnija i unutar njih pripadajućih satnija). Njih su povremeno popunjavali i pripadnici teritorijalne milicije, manje vični profesionalnom ratovanju i vojnim vještinama. Nasuprot tome, konjaničkih je postrojbi bilo manje, brojile su manje satnija i aktivno angažiranih vojnika.⁶ To su bile elitne vojne

Boško Desnica, *Istorija kotarskih uskoka*, 2 sv., Beograd 1950. – 1951.; Gligor Stanojević, *Dalmacija u doba Morejskog rata 1684-1699*, Beograd 1962.; Isti, *Jugoslovenske zemlje u mletačko-turskim ratovima XVI-XVIII vijeka*, Beograd 1970.; Seid Traljić, Drniš šesnaestoga i sedamnaestoga stoljeća, *Radovi Instituta JAZU u Zadru*, sv. 19, Zadar 1972., str. 393–402; Karlo Kosor, Drniš pod Venecijom (Prilog poznavanju prošlosti Drniša), Kačić. *Zbornik Franjevačke provincije Presv. Otkupitelja*, sv. 7, Split 1975., str. 5–69; Isti, Drniška krajina za turskoga vladanja, Kačić. *Zbornik Franjevačke provincije Presv. Otkupitelja*, sv. 11, Split 1979., str. 125–194; Davor Gaurina, Drniš pod vlašću Venecije, *Ethnologica dalmatica*, vol. 3, Split 1994., str. 109–112; Antonia Tomić, *Sakralna arhitektura drniškoga i skradinskoga područja u XVIII. stoljeću*, Drniš 2017.; Kornelija Jurin Starčević, Osmanski Drniš: popisni defteri, narativna vrela i arheološki ostatci kao izvori za (re)interpretaciju osmanske historije u današnjoj Dalmaciji, *Prilozi za orijentalnu filologiju*, sv. 64, Sarajevo 2015., str. 217–238.

⁵ S obzirom da ćemo na kraju rada u svakoga vojnika navesti signaturu svežnja u kojem su sadržani odgovarajući podaci, tijekom teksta nećemo bilješke opterećivati njezinim dodatnim bilježenjem.

⁶ Primjerice, 1789. i 1790. godine djelovalo je 10 pukovnija *oltramarina*, a svaka od njih brojila je devet satnija. Ukupan broj vojnika unutar tih pješačkih pukovnija iznosio je oko 400. Nasuprot tome, u isto vrijeme djelovale su tek dvije konjaničke pukovnije; svaka je sadržavala osam satnija, a sama pukovnija ukupno je brojila nešto više od 300 vojnika. Usporedi: Francesco Paolo Favalaro, *L'Esercito Veneziano del '700: Ricerche e schizzi*, Venezia 1995., str. 141–142.

snage, a njihov je ustroj i održavanje iziskivao znatno veće financijske izdatke i vrlo dobro obučeno ljudstvo. Činjenica da su Drnišani u tako velikom broju sudjelovali u profesionalnim vojnim snagama *Cavalleria Croati* ukazuje nam na njihovu vrsnoću i traženost od strane domaćih zapovjednika i samih mletačkih vojnih vlasti.⁷ Ovdje se možemo osvrnuti i na razloge okolnosti da su Drnišani u toliko velikom broju pristupali konjaništvu. Možemo to tumačiti činjenicom da je područje Zagore i susjedne Promine stoljećima bilo usmjereno na transport robe s osmanskoga područja u mletačke gradove u Dalmaciji te da je tamošnje žiteljstvo u brojnim životnim sastavnicama svakodnevlja bilo upućeno na konjogojstvo. Samim time bili su, više od ostalih (stanovnika gradova i naselja uz obalu i na otocima), izrazitije vičniiji vještina koje su bile neophodne za primanje u vojnu službu profesionalnih konjanika.

Uopće, konjogojstvo u Dalmaciji postoji od davnina. Posebno zastupljeno u njezinoj unutrašnjosti za potrebe prijevoza ljudi i robe po teško prohodnom terenu, rezultiralo je i pojavom autohtone pasmine konja – dalmatinskoga bušaka.⁸ Iako konkretni statistički podaci o prisutnosti konja u drniškom kraju za 18. stoljeće ne postoje, istraživanja vezana za početak 19. stoljeća pokazuju kako je konjogojstvo bila vrlo bitna grana privrede drniškoga kraja. Naime, dok je na širem drniškom području 1809. godine živjelo 11 377 stanovnika, podatak iz 1818. govori kako je tamo držano 1248 konja, dok je u zadnjim desetljećima 18. stoljeća na području čitave mletačke Provincije Dalmacije zabilježeno između 25 i 30 tisuća konja.⁹ No, bez obzira što za ranija razdoblja konkretni podaci o broju konja u Drnišu ne postoje, neki drugi indikatori upućuju kako su brojke iznesene za početak 19. stoljeća bile samo nastavak prakse uzgoja konja iz prethodnih stoljeća te idu u prilog gore navedenoj tvrdnji o prisutnosti konja i u posljednjem stoljeću vladavine *Serenissime*. Uostalom, kako se dugotrajno prevladavajuće ratno stanje na ovom prostoru negativno odrazilo na sve aspekte života tamošnjih ljudi, u gospodarskom smislu osim zapuštenosti zemlje niti samo stanovništvo nije bilo vično, a ni previše zainteresirano, za bavljenje poljodjelstvom već je tradicionalno ostalo usmjereno na stočarstvo. Uza sva državna na-

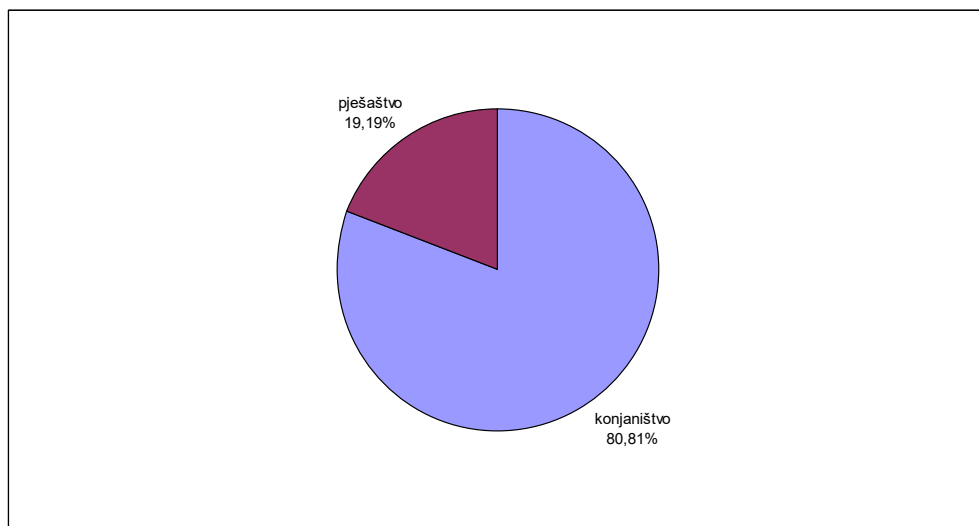
⁷ Primjerice, omjer udjela vojnika iz grada Šibenika u pješastvu i konjaništvu iznosio je 53,81 %: 46,19 %; vojnika s područja Like, Senja i Karlobaga 67,61 %: 32,39 % u korist pješaka, a sa zadarskih otoka je u postrojbama *Fanti ultramarini* sudjelovalo 64,47 % pješaka te 35,53 % konjanika. Prevagu konjanika bilježimo u primjeru vojnika iz Sinja i Cetinske krajine (60,53 % konjanika naspram 39,47 % pješaka), kao i vojnika s područja Hercegovine (53,13 % konjanika naspram 46,88 % pješaka). Usporedi: Čoralić, Vojnici u mletačkim prekomorskim kopnenim postrojbama zavičajem iz Senja, Karlobaga te s područja Like i Krbove, str. 528; Ista, Vojnici iz Hercegovine, str. 172; Ista, Zadarski otočani, str. 181; Čoralić – Katušić, Šibenčani u mletačkim prekojadranskim kopnenim postrojbama, str. 152–153; Čoralić, Sinjani i Cetinjani – vojnici u mletačkim prekomorskim kopnenim postrojbama (18. stoljeće), *Miscellanea Adriatica et Mediterranea*, sv. 7, Zadar 2020., str. 187–218.

⁸ *Zelena knjiga izvornih pasmina Hrvatske*, ur. Roman Ozimec – Davorin Marković – Jasna Jeremić, Zagreb 2011., str. 300–303; Roman Ozimec et al., *Tradicijske sorte i pasmine Dalmacije*, Zagreb 2015., str. 495.

⁹ Šime Peričić, Prilog poznavanju gospodarskih prilika drniškog kraja u XIX. stoljeću, *Radovi Zavoda povijesnih znanosti HAZU u Zadru*, sv. 42, Zadar 2000., str. 262–263, 272; Ista, *Dalmacija uoči pada Mletačke Republike*, Zagreb 1980., str. 66. U vrijeme habsburške uprave, prva dalmatinska ergela osnovana je 1858. godine upravo u Drnišu, vidi: Ozimec et al., *Tradicijske sorte*, str. 487.

stojanja, stočarstvo je ipak ostalo nerazvijeno, unatoč značajnom porastu broja stoke prema kraju stoljeća te stoga ni konjogojstvo nije iskoristilo svoj puni potencijal.¹⁰ Međutim, ovaj je prostor bio važno lokalno prometno središte stoga je konj, osim za potrebe stočarstva, u mletačkoj Provinciji Dalmaciji s vrlo lošim putovima kojim su uglavnom mogli prolaziti ljudi i karavane, bio vrlo bitan kao prijevozno sredstvo. Kako se Drniš pod mletačkom upravom razvio u važno lokalno tranzitno središte u kojem je bila smještena i bazana za osmanske trgovce na putu do obalnih gradskih središta, izražena prisutnost konja u samom mjestu i na čitavom okolnom području bila je neupitna.¹¹ Konačno, kao dokaz važnosti konja u životu Drnišana govori i činjenica kako su tamošnje brojnije i prosperitetnije obitelji bile dužne uzdržavati po jednoga konja za državne potrebe.¹² Stoga, takva povezanost ljudi drniškoga kraja s konjima zasigurno u velikoj mjeri objašnjava u ovom istraživanju prikazan prevladavajući udio konjaništva među Drnišanima u mletačkoj vojnoj službi.

Grafikon 1. Omjer uključenosti Drnišana u mletačko pješaštvo i konjaništvo



¹⁰ Kosor, *Drniš pod Venecijom*, str. 26, 54–55; Peričić, *Dalmacija uoči pada Mletačke Republike*, str. 65–66, 72–73.

¹¹ Peričić, *Dalmacija uoči pada Mletačke Republike*, str. 131, 139; Lovorka Čoralić – Milan Vrbanus, *Gospodarstvo*, u: *U potrazi za mirom i blagostanjem. Hrvatske zemlje u 18. stoljeću*, ur. Lovorka Čoralić, *Povijest Hrvata*, sv. 5, Zagreb 2015., str. 143; Lovorka Čoralić, *Hrvatski jug: Dalmacija*, u: *Povijest Hrvata*, sv. 5, str. 356.

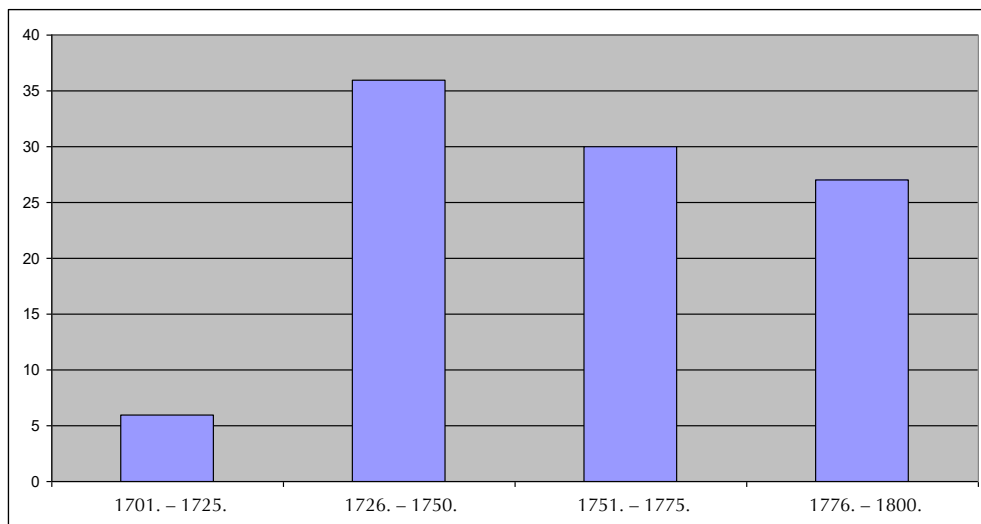
¹² Kosor, *Drniš pod Venecijom*, str. 55.

Također, podrobnija raščlamba dokumenata na cjelokupnoj razini udjela vojnika iz pojedinih hrvatskih krajeva u mletačkim prekomorskim vojnim snagama ukazuje na činjenicu da su područja od zadarskoga do splitsko-makarskoga zaleđa davala najviše profesionalnih vojnika. Razlog tome možemo tražiti u okolnostima da su ti krajevi, demografski i gospodarski opustošeni tijekom višestoljetnih mletačko-osmanskih ratova od konca 17. stoljeća intenzivno naseljavani od strane mletačkih vlasti, a njihovo podrijetlo možemo u velikoj mjeri tražiti na područjima koja su ostala pod osmanskom vlašću. Novopridošlo, morlačko stanovništvo katoličke i pravoslavne vjere u velikoj se mjeri usmjeravalo na vojnu službu kao temeljni oblik egzistencije, djelujući kao pripadnici teritorijalnih vojnih snaga (cernide, krajine) ili kao profesionalni vojnici. Kada je riječ o Drnišanima, s velikom vjerojatnošću možemo pretpostaviti kako je riječ o profesionalnim vojnicima, a ne o cernidama. Za potonji zaključak može nam poslužiti jednostavna činjenica koju opažamo prilikom redosljeda njihova upisa u pojedine satnije – da su bili pripadnici cernida bili bi najčešće bilježeni zasebno (naknadno) i to jedan iza drugoga, onako kako su skupno pristupali upisivaču aktualnoga stanja satnije.

Vremenski okvir (vidi Grafikon 2) bilježenja Drnišana u mletačkom pješaštvu i konjaništvu također nam otkriva neke zanimljive pojedinosti, usko vezane i za konkretne okolnosti u povijesnom razvoju toga gradića. Naime, početkom 18. stoljeća (1701. – 1725.) Drnišani se vrlo malo spominju kao prekomorski vojnici. Razloge tome možemo tražiti u okolnostima da je Drniš pripao Mletačkoj Republici koncem 17. stoljeća i da je za uključivanje u sustav *Serenissime* kako u političkom i upravnom, tako i u vojnom sustavu, bilo potrebno nekoliko desetljeća. Također, u navedenom razdoblju odvijao se i Drugi Morejski ili Mali rat (1714. – 1718.) tijekom kojega je samo mjesto, poradi ratnih događanja, bilo neposredno uključeno, a potencijalno vojno ljudstvo iz tih krajeva bilo je potrebno upravo u tome kraju (u funkciji lokalnih vojnih snaga). Nakon toga odnosno Požarevačkoga mira 1718. godine i prestanka ratnih opasnosti, stanje u Zagori se stabiliziralo, gradići poput Drniša demografski su se obnavljali, ali – što je u ovom slučaju najvažnije – postali su integralni dio mletačkih prekomorskih posjeda. Stoga je već od oko 1725. godine do sredine istoga stoljeća broj Drnišana koji su se odlučili za profesionalnu vojnu službu porastao, a sličan se postotak zadržao i u idućim desetljećima. Zapažen udio opaža se, nadalje (iako nešto manji nego u prethodnom razdoblju) i u završnim desetljećima Mletačke Republike. Povećanje stanovništva, još uvijek nedovoljna uključenost u primarne gospodarske djelatnosti, a istovremeno i obučenost za vojništvo, zasigurno su (uz neke druge okolnosti) utjecali na činjenicu da su Drnišani upravo u tom razdoblju u tako velikom broju pristupali u vojnu službu.¹³

¹³ Navedenoj je činjenici zasigurno mogla doprinijeti i okolnost da su tada jedne od vodećih posjedničkih obitelji u Drnišu bile obitelj Fenzi i Radnić, čiji su odvjetci imali zapaženu ulogu u vojnoj povijesti Dalmacije. Visoki mletački časnici iz navedenih obitelji zasigurno su svojim autoritetom i utjecajem, a još više izravnom komunikacijom s Drnišem, mogle pridonijeti izrazitijem uključivanju Drnišana u

Grafikon 2. Vremenski okvir uključenosti Drnišana u mletačko pješništvo i konjaništvo



Kada je riječ o početnom i završnom spominjanju Drnišana u mletačkoj vojsci, kao primjer najstarijega upisa konjanika izdvaja se Toma Savin Ljubičić, pripadnik satnije kapetana Stojana Mitrovića unutar pukovnije Nikole Divnića, zabilježen u Zadru 1709. godine. "Najmlađi" zabilježeni konjanik iz Drniša bio je Petar Brailo, sin Jure, upisan 1796. godine u Mlecima, pripadnik satnije kojom je osobno zapovijedao Antun Radnić. U primjeru pješaka najstariji upis vojnika iz Drniša bilježimo 1729. godine, a riječ je o Dujmu Devetku (*ossia Jurisich*), djelatnom u satniji kapetana Filipa Paštrovića (pukovnika Marka Đikanovića), popisanoj u Mlecima. Koncem Mletačke Republike izvori nam spominju dvojicu pješaka iz Drniša (1796. godina), a riječ je o Tomi Peranovom Coliću i Filipu Pavlovom Staziću (Stanić), vojnicima u osobnoj satniji pukovnika Nikole Medina (stacioniranoj u Mlecima).

U primjeru djelovanja Drnišana u navedenim postrojbama opažamo, kao što je to slučaj i s pretežitim dijelom vojnika iz hrvatskih krajeva, prevagu običnih pješaka i konjanika (*Soldati, Croati a cavallo*).¹⁴ Ipak, izvori bilježe i nekolicinu Drnišana koji

profesionalne snage mletačke vojske. Usporedi: Čoralić, *Od zapovjednika hrvatske konjice do gorljivih autonomaša – šibenska obitelj Fenzi*, str. 203–231. O obitelji Radnić, povezanoj s više dalmatinskih gradova (primjerice, vrlo intenzivno sa Skradinom i Trogirom), ali i značajno prisutnoj u povijesti Drniša u 18. stoljeću, priprema se zaseban rad.

¹⁴ Ovdje je potrebno napomenuti da su u rad uključeni isključivo vojnici koji se spominju u popisima postrojbi *Fanti oltramari* i *Croati a cavallo*, ali ne i pripadnici teritorijalnih snaga među kojima bi se zapovjednom odgovornošću na lokalnoj razini izdvajali serdari i harambaše iz ugledne obitelji Nakić. Također nije uključena niti obitelj Radnić, čiji su odvjetci obnašali visoke časničke činove u rečnim profesionalnim jedinicama. Naime, iako je obitelj Radnić bila usko povezana s Drnišem (posjedi,

su tijekom sve vojne službe obnašali dočasničke činove ili bili prisutni u specijaliziranim službama pri njima pripadajućoj satniji. Tako se, primjerice, kao konjanički poručnici (korneti) bilježe Ivan Babačić (satnija bojnika Franje Buća, pukovnija Luje Detrika, Zadar 1741.) i Petar Nakić, spomenut 1777. godine u satniji kapetana Mihovila Anđela Filiberija te 1788. i 1789. godine u satniji kapetana Antuna Radnića (obje satnije dio su pukovnije kojom je zapovijedao Tripun Gregorina). Nekoliko se Drnišana bilježi i u činu kaplara, a to su Petar Tomin Baričević (konjanička pukovnija Franje Buća, 1768. – 1773.), Ivan Jakovljević Barišić (konjanik u osobnoj satniji pukovnika Luje Detrika, 1728.), Ivan Stipanov Džapić/Zapić (konjanik u pukovnijama Franje Buća i potom u pukovnijama Tripuna Gregorine, 1771. – 1777.) i *Croato a cavallo* Stipe Sušić/Suščić, isprva (1751. – 1759.) običan vojnik, a od 1762. do 1783. kaplar u prethodno navedenim pukovnijama Buća i Gregorina. Nadalje, kao mladi vojnik koji tek upoznaje vještine ratovanja spominje se kadet Karlo Antun Babačić (sin prethodno spomenutoga poručnika Ivana), pripadnik konjaničke satnije Franje Buća (pukovnija Luje Detrika, 1741.). Naposljetku, u dva primjera nalazimo Drnišane i kao obnašatelje specijaliziranih službi (glazbena pratnja), a to su pifarist Nikola Matin Jajčanin (satnija bojnika Nikole Michieli Vitturija, pukovnija Nikole Medina, 1791.) i trubač Frane Lumbardinović (osobna satnija pukovnika Luje Detrika, 1741.).

Relativno velik broj uzorka kojim raspolažemo u ovom radu omogućuje nam utvrđivanje trajanja vojne službe pojedinih vojnika, kao i njihovo napredovanje od običnih vojnika do nositelja dočasničkih činova. U primjerima pješačkih vojnika iz Drniša, koji su u mletačkim kopnenim postrojbama zastupljeni znatno rjeđe, opažamo kako se većina spominje u relativno kratkom vremenskom razdoblju te to upućuje na činjenicu da se u vojnoj službi nisu duže zadržavali. Takav su primjer Toma Peranov Colić, pješak od 1794. do 1796. godine u osobnoj pukovnijama Nikole Medina, kao i Antun Stojanov kojemu je od 1735. do 1738. godine zapovijedao Tripun Vicko Burović. Kada je riječ o konjaničkim vojnicima, podaci kojima raspolažemo su brojni i potpuniji. U tom kontekstu bilježimo Drnišane koji su činili sastavni dio elitne postrojbe *Cavalleria Croati* i po više desetljeća te kao primjere možemo izdvojiti Božu Todorova Miletića i Marka Lazovog Sušića prisutnih u postrojbama više konjaničkih pukovnika (Lujko Detriko, Šimun Benja i Franjo Buća) tijekom pune 32 godine (1741. – 1773.), a isti je broj godina u konjaničkim snagama proveo i Markov brat Stipe (1751. – 1783.), kojemu su zapovjednici bili spomenuti Benja i Buća.

Zanimljivo i ne manje važno problematsko pitanje odnosi se i na prisutnost vojnika iz pojedinih drniških obitelji u mletačkim kopnenim postrojbama, ponajprije u konjaništvu. Stoga ćemo navesti nekoliko konkretnih primjera iz kojih postaje razvidno kako su neke obitelji istovremeno ili kroz više pokoljenja participirale u pro-

kuće), njihovo točno podrijetlo ne možemo s potpunom sigurnošću locirati, a kako su bili izravno povezani i sa Skradinom (neki se pripadnici te obitelji izrijeckom i spominju kao *de Scardona*) i s Trogirom, rad o njima načinit ćemo zasebno.

fesionalnoj vojnoj službi, vrlo često unutar istih pukovnija i satnija. Tako se, primjerice, 1741. godine istovremeno u Zadru spominju Ivan Babačić i njegov sin Karlo Antun, konjanici u satniji bojnika Franje Buća (pukovnija Luje Detrika). U primjeru obitelji Badrić možemo spomenuti Baru i Miju (obojujica su sinovi Frane). Bare se kao konjanik bilježi od 1768. do 1783. godine u osobnim pukovnijama Franje Buća i Tripuna Gregorine, dočim je Mijo upisan u satniji pukovnika Luje Detrika od 1738. do 1741. godine. Iz obitelji Baričević izvori otkrivaju tri konjanička vojnika. To su Lovre Tomin (1741. – 1768.; pukovnije Luje Detrika, Šimuna Benje i Franje Buća) i njegov brat Petar (1758. – 1773.; pukovnija Franje Buća), kao i Mijo Lazov koji se u vrelima spominje samo 1758. godine kao vojnik u pukovniji Franje Buća. Nemali je broj članova obitelji Džapić bio uključen u elitne postrojbe hrvatskoga konjaništva. Kronološki je najstariji zapis o Miji Ivanovom Džapiću, zabilježenom u vrijeme Drugoga morejskoga rata 1717. – 1718. godine u pukovniji Nikole Divnića (satnija kapetana Antuna Fenzija). Njegovi su sinovi ili vjerojatnije unuci Lovre (1775. – 1790.; osobna satnija pukovnika Tripuna Gregorine) i Grgo (1786. – 1790.; osobne satnije pukovnika Gregorine). Iako ne možemo utvrditi njihovu međusobnu rodbinsku vezu, istoga su prezimena i pješak Ivan Jokov (1738.; osobna satnija pukovnika Ivana Krapovića), konjanik Ivan Stipanov (1771. – 1777.; satnije Mihovila Anđela Filiberija unutar pukovnija Franje Buća i Tripuna Gregorine), Mate Lazov (1768.; osobna satnija Franje Buća), Nikola Josipov (1758. – 1768.; osobna satnija Franje Buća) i pješak Petar Šimin (1768.; osobna satnija pukovnika Tripuna Štukanovića). Moguće je uže rodbinski povezati i neke članove obitelji Jurčević. Riječ je o Frani Matijinom, konjaniku u osobnoj satniji Franje Benja (1750.), dočim je drugi upisani odvjetak Jurčevića njegov sin Ivan, zabilježen od 1750. do 1774. godine u pukovnijama koje su predvodili Franjo Benja i Franjo Buća. Nadalje, braća su Marko i Toma Ljubičić, sinovi Save, konjanici u pukovnijama Nikole Divnića od 1709. (Toma) do 1716. godine (Marko). Jedna od najistaknutijih vojničkih obitelji zavičajem iz Drniša bez ikakve su dvojbe Nakići. Često bilježeni kao istaknuti glavari, serdari i harambaše, a zahvaljujući predanoj i kontinuiranoj vojnoj službi pod stijegom svetoga Marka te gospodarskomu napredovanju zahvaljujući brojnim investiturama i povlasticama ujedno i predstavnici lokalne elite, neki se Nakići bilježe i kao profesionalni vojnici mletačkih kopnenih snaga. Izvori mletačke magistrature za novačenje izrijeком spominju konjanike Pavla Nikolinog Nakića (1749.; pukovnija Nikole Divnića) i Petra (1777. – 1789.; pukovnija Tripuna Gregorine), kao i pješaka Šimu Matinog (1748. – 1750.; pukovnija Antuna Kumbata). Godine 1727. bilježi se pješak Pavao Nikolin Stazić, pripadnik osobne pukovnije Jurja Medina. Moguće je da je njegov izravni potomak Filip Pavlov, također usmjeren na pješački dio prekojadranskih kopnenih postrojbi (1796.; osobna satnija pukovnika Nikole Medina). Naposljetku, iz obitelji Sušić također se bilježi više konjaničkih vojnika, a riječ je o tri brata, sinovima Laze koji su u nekim etapama svoje vojne karijere djelovali istovremeno u istim jedinicama. To su Antun (1741.; pukovnija Luje De-

trika), Marko (1741. – 1773.; pukovnije Luje Detrika, Šimuna Benje i Franje Buća) te Stipe (1751. – 1783.; pukovnije Šimuna Benje, Franje Buća i Tripuna Gregorine). Svi ovi prethodno navedeni podaci upućuju koliko su Drnišani pokoljenjima bili vezani za vojnu službu, često unutar obitelji djelujući u istim satnijama i pukovnijama te su ovi konkretni primjeri izravan i nepobitan pokazatelj velike uloge vojne povijesti u razvojnim sastavnicama toga kraja.

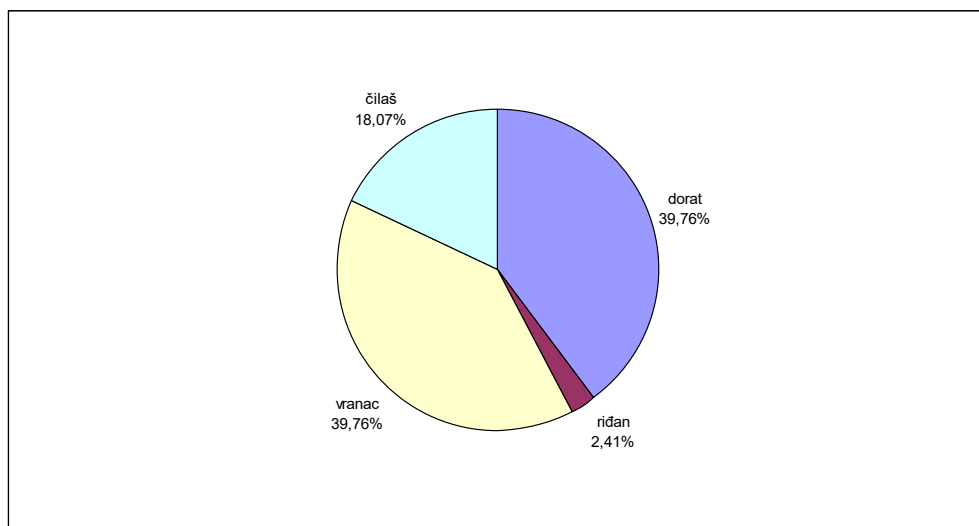
Važnu sastavnicu ovoga istraživanja čini i raščlamba Drnišana prema njihovim dobnim i fizičkim karakteristikama. Podaci o tome nisu uvijek upisivani (ne za sve vojnike), ali je uzorak dovoljno velik da je moguće iskazati određena zapažanja. Kada je riječ o dobi drniških vojnika, u primjeru pješaka prosjek godina iznosi 25, dočim su konjanici u prosjeku bili stari 27 godina. Najmlađi zabilježeni pješak bio je Antun Stojanov, u trenutku popisa načinjenoga 1735. godine u Bresciji (osobna pukovnija Tripuna Vicka Burovića) star 20 godina, dočim je najstariji *Fante oltramantino* iz Drniša bio Marko Ivanov Andrić (28 godina), također pripadnik postrojbe kojom je zapovijedao spomenuti Burović (popis iz 1754. godine). Kada je riječ o konjanicima, najstariji Drnišanin bio je Pavao Ivanov Baseljić, star 55 godina u trenutku upisa 1729. godine (osobna pukovnija Nikole Divnića). Naposljetku, najmlađi upisani konjanički vojnik Juraj Matijin Stipanović, upisan 1729. godine u Mlecima (satnija Luje Karla Benje, pukovnija Nikole Divnića) u dobi od 19 godina. Potrebno je napomenuti kako je razlika između prosječne dobi pješaka i konjanika očekivana, iako ovdje nije velika. Naime, u konjaničke su postrojbe mahom pristupali stariji, prokušaniji vojnici vještiji ratovanju te su nerijetko već i prije uključivani u vojnu službu. Nasuprot tome, pješake se smatralo manje elitnim vojnim rodnom za koji je bilo potrebno manje znanja i vještina te je dobná granica njihova pristupanja mogla biti znatno niža. Ono što ipak valja opaziti jest činjenica da u primjerima Drnišana dobná razlika između pješaka i konjanika nije bila izrazita. To ponovno možemo tumačiti činjenicom da je riječ o kraju u kojem su se u svakodnevnom životu, nevezanom za vojsku i ratove (trgovina, prijevoz), mladići već od najranije dobi izravno susretali s konjima i konjogojstvom te unaprijed – i prije pristupanja u aktivnu vojnu službu – imali potrebna znanja i vještine.

Relativno je malo podataka zabilježeno o staturi i boji kose pojedinih vojnika. Prema staturi, prema dojmu popisivača koji prevladava i u primjeru procjene vojnika i iz drugih hrvatskih krajeva, prevladavaju (i u primjeru pješaka i konjanika) osobe srednjega rasta (*ordinario*). Iznimke, uzmimo kao primjer pješake, predstavlja opis Ivana Jokova Džapića, pripadnika osobne postrojbe pukovnika Ivana Krapovića (1738.), koji je opisan kao vojnik niskoga rasta (*basso*). U primjeru konjanika, brojčano više zastupljeni u udjelu Drnišana u mletačkoj kopnenoj vojsci, iznimke predstavljaju Juraj Stipanović (niskoga rasta; 1729.), kao i nekoliko vojnika koji su opisani kao visoki (*alto*): Mijo Franin Badrić (1738. – 1741.; osobna satnija pukovnika Luje Detrika), Vuko Nikolin Bjelica (1734., osobna satnija pukovnika Luje Detrika) i Božo Todorov Miletić (osobna satnija pukovnika Franje Buća, 1762.).

Manji broj podataka odnosi se i na boju kose drniških vojnika. U primjerima svih rodova vojske najčešći je opis smeđokos (*castagno*), a kao iznimke možemo izdvojiti crnokosoga (*moro*) pješaka Ivana Jurinog Vukorepu (1789., osobna pukovnija Nikole Scutarija) te konjanike Lovru Tominog Baričevića (crnokos; 1762., osobna pukovnija Franje Buća), Ivana Nikolinog Pokrajca (plavokos/*biondo*; 1729., osobna pukovnija Nikole Divnića), Petra Tominog Baričevića (crvenokos/*rosso*; 1762., osobna pukovnija Franje Buća) i već spomenutoga dobro starijega Pavla Baseljića (sjedokos/*griso*; 1729., osobna pukovnija Nikole Divnića).

Kada je riječ o pripadnicima konjaničkih postrojbi, u izvorima se često donose opisi konja koje su vojnici zaduživali (vidi Grafikon 3). Prema iskazanim podacima Drnišani su najčešće jahali dorate (*bai, baio*) i vrance (*mor, moro*) koji su u ukupnom omjeru zastupljeni s po 39,76 %, manje čilaše (*stornel, stornello* – 18,07 %), a tek u pojedinačnim primjerima riđane (*saur, sauro* – 2,41 %).

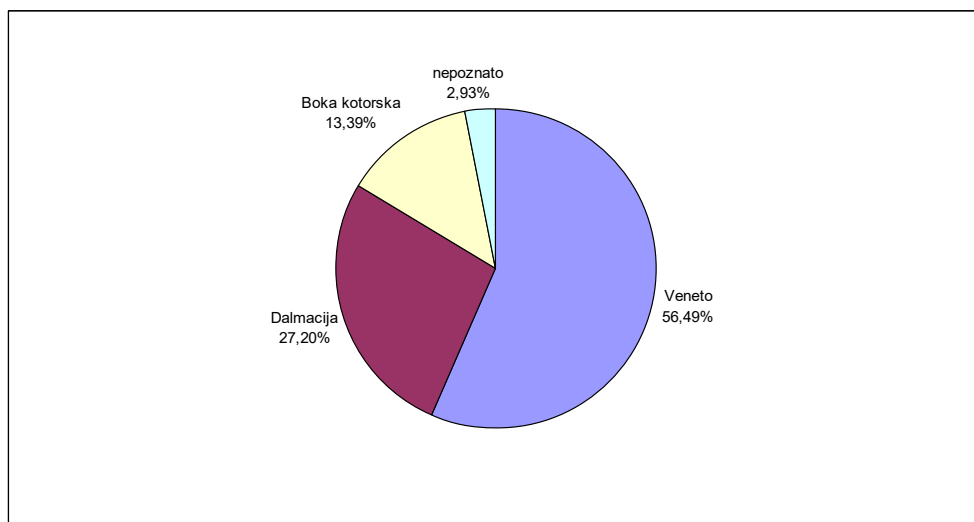
Grafikon 3. Boja konja koje su zaduživali drniški vojnici



Satnije pojedinih mletačkih pješačkih i konjaničkih pukovnija bile su tijekom 18. stoljeća, a osobito nakon okončanja posljednjega mletačko-osmanskoga rata, stacionirane u glavnim vojnim uporišnim točkama *Serenissime*. To su gradovi-utvrde duž mletačkoga kopnenoga posjeda diljem Veneta, odnosno *terraferme* (Mleci – Lido, Vicenza, Padova, Treviso, Palmanova, Verona, Bergamo, Udine i druga), vodeća uporišta duž istočnoga Jadrana (Zadar, Split, Kotor) te nakon Požarevačkoga mira 1718. godine preostale mletačke stečevine u grčkom arhipelagu. Jedinice su, kako vrela svjedoče, bile vrlo mobilne te se pojedine satnije unutar maloga broja godina bilježe

na raznim lokacijama. Statistički promatrano (vidi Grafikon 4), drniški se vojnici, odnosno njihove postrojbe najčešće bilježe na području Veneta – u Mlecima i duž mletačkih gradova diljem *terraferme* (56,49 % u omjeru svih spomenutih mjesta popisivanja satnija i pukovnija). Unutar toga područja prevagu imaju Mleci odnosno tamošnja vojna baza na Lidu – zborna mjesto unovačenih vojnika odakle su se pojedine postrojbe upućivale na vršenje vojne službe. Osim glavnoga grada Republike svetoga Marka, na području Veneta su kao mjesta stacioniranja postrojbi u kojima su djelovali drniški pješaci i konjanici učestalije zabilježeni Brescia, Cremona, Padova, Palmanova, Rovigo, Salò, Udine i Verona. Dalmatinski su gradovi i utvrde u postotnom omjeru djelovanja drniških vojnika zastupljeni s 27,20 %. Prednjači Zadar – onovremena prijestolnica Dalmacije i najvažnije strateško mletačko uporište na istočnom Jadranu,¹⁵ dočim se od drugih gradova i utvrda bilježe još Split, Hvar i Ostrovica. Kada je riječ o Boki, Drnišani su zabilježeni isključivo u Kotoru (13,39 %), glavnom gradu mletačke pokrajine (*Albania Veneta*) koji je tijekom 18. stoljeća predstavljao vodeću mletačku obrambenu utvrdu prema osmanskim posjedima u neposrednom zaleđu toga dijela Jadrana. Naposljetku, u nekoliko primjera (2,93 %) mjesto popisivanja nije izriječno jasno navedeno.

Grafikon 4. Mjesta djelovanja (popisivanja) satnija u kojima su zabilježeni drniški vojnici



¹⁵ Uz Zadar se povremeno kao mjesto popisivanja spominje i Sutomišćica na Zadru nasuprotnom otoku Ugljanu, mjesto povremenoga stacioniranja konjaničkih postrojbi.

U svim se popisima pripadnika pojedine satnije redovito navodi njezin zapovjednik, kao i pukovnik. Upravo nam pregled pukovnika i drugih časnika (bojnika, kapetana) koji su zapovijedali ovdje raščlanjenim drniškim pješacima i konjanicima otkriva niz imena zapaženih onovremenih mletačkih vojnih zapovjednika zavičajem s istočne obale Jadrana. Neki od njih isprva se spominju kao kapetani satnija, s vremenom bivaju promaknuti u pukovnike, a neki u završnoj etapi vojne karijere postaju generali. Navođenje njihovih imena svojevrsna je retrospektiva znamenitih hrvatskih časnika (kao i časnika drugih narodnosti) koji su pod stijegom Privredre Republike dosegнули svoja najveća postignuća. Radi boljega razumijevanja konteksta djelovanja Drnišana u mletačkim kopnenim postrojbama osnovne podatke o nekim od ovdje zabilježenih visokih vojnih časnika vrijedi navesti nešto detaljnije. Kada je riječ o zapovjednicima pješačkih postrojbi, među dalmatinskim visokim časnicima možemo izdvojiti Antuna Kumbata (Kumbatović, *Combat, Combati*), sina generala Ivana Antuna, zavičajem iz Kaštela, djelatnoga u prvoj polovici 18. stoljeća.¹⁶ Iz Dalmacije (Trogir) je potjecao i Nikola Michieli Vitturi, bojnik (od 1786.) i potpukovnik u posljednjim godinama opstojanja *Serenissime*.¹⁷ Nadalje, cijeli je niz Bokelja, ali i Crnogoraca koji su obnašali čin pukovnika u pješačkim postrojbama u sklopu kojih su zabilježeni Drnišani. To su, primjerice, Peraštanin Tripun Štukanović,¹⁸ a čin pukovnika, kao i inženjera u pješačkim je postrojbama obnašao i Antun Marković, zavičajem iz Budve.¹⁹ Također, kao zapovjednici pješačkih postrojbi u koje su bili upisani Drnišani bilježe se i članovi paštrowske obitelji Medin (Juraj Medin i Nikola Medin).²⁰ Naposljetku, Drnišani se katkada bilježe i kao pješački vojnici i niži časnici u postrojbama kojima su zapovijedali mletački časnici crnogorskoga podrijetla. To su Ivan Krapović, zavičajem s područja Maina²¹ te Marko Đikanović iz Crmnice.²²

¹⁶ Detaljnije vidi u: Čoralić – Katušić, Pukovnici, bojnici, kapetani – časnici iz kaštelanske obitelji Kumbat, str. 145-183. Gradivo o djelovanju Antuna Kumbata u činu pukovnika pohranjeno je u: ASV, Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 546-550.

¹⁷ Detaljnije vidi u: Lovorka Čoralić – Nikola Markulin, Trogirski plemići Michieli Vitturi – visoki časnici mletačkih prekomorskih kopnenih postrojbi u drugoj polovici 18. stoljeća, *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, sv. 61, Zagreb – Zadar 2019., str. 361-405. Gradivo o djelovanju Nikole Michielija Vitturija u činu bojnika i potpukovnika pohranjeno je u: ASV, Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 454, 643.

¹⁸ Detaljnije vidi u: Čoralić – Katušić, Peraštanin Tripun Štukanović, str. 385-410. Gradivo o djelovanju Tripuna Štukanovića u činu pukovnika pohranjeno je u: ASV, Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 703.

¹⁹ Detaljnije vidi u: Čoralić – Markulin, Vojni inženjer Antun Marković, str. 167-204. Gradivo o djelovanju Antuna Markovića u činu pukovnika pohranjeno je u: ASV, Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 634-639.

²⁰ Gradivo o djelovanju Jurja Medina u činu pukovnika pohranjeno je u: ASV, Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 648-649, a ono o pukovniku Nikoli u istom arhivskom fondu, b. 650-655.

²¹ Detaljnije vidi u: Čoralić, Mletački pukovnik Ivan Krapović, str. 81-106. Gradivo o djelovanju Ivana Krapovića u činu pukovnika pohranjeno je u: ASV, Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 600A, 629-633.

²² Detaljnije vidi u: Lovorka Čoralić, Crmničanin Marko Đikanović – pukovnik mletačkih prekomorskih postrojbi (*Fanti ultramarini*), *Istorijski zapisi*, god. LXXXIII, br. 3-4, Podgorica 2011., str. 63-86. Gradivo o djelovanju Marka Đikanovića u činu pukovnika pohranjeno je u: ASV, Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 599, 600A, 604A.

Raspolažemo i s brojnim podacima o visokim mletačkim časnicima u postrojbama *Croati a cavallo*. Iz Dalmacije su to zadarski plemići Lujo Detriko,²³ Šimun Nassi,²⁴ Franjo i Šimun Benja,²⁵ Šibenčanin Nikola Divnić,²⁶ kao i prethodno već spomenuti Antun Radnić.²⁷ Hrvatskim konjaničkim pukovnijama zapovijedali su – uz Dalmatince – i časnici zavičajem iz Boke. Drniški se vojnici i niži časnici tako bilježe u sastavu pukovnije uglednoga kotorskoga plemića, bojnika vojske i zapovjednika (nadin-tendanta) hrvatskoga konjaništva (*sargente maggiore di battaglia e soprintendente alla Cavalleria*) Franje Buća,²⁸ kao i u pukovnji Tripuna Gregorine.²⁹

Zaključak

Proučavanje udjela časnika, dočasnika i običnih vojnika iz pojedinih hrvatskih krajeva, gradova i manjih naselja u mletačkim prekojadranskim kopnenim postrojbama u ranom novom vijeku sastavni je dio hrvatske vojne povijesti. U fokusu ovoga rada, zasnovanoga na izvornom gradivu iz središnje mletačke državne pismohrane (fond državne magistrature za novačenje Inquisitori sopra l'amministrazione dei pubblici ruoli), bili su Drnišani, zapaženi i učestalo prisutni pješaci i konjanički vojnici tijekom cijeloga 18. stoljeća. Drnišani se ponajprije bilježe kao konjanici što je uobičajenije za vojnike zavičajem iz zaleđa Dalmacije koji su, stjecajem povijesnih okolnosti, i u gospodarskom smislu u svom životnom svakodnevlju bili više usmjereni na transport robe konjima te su im vještine potrebne za pristupanje u konjaničke snage već unaprijed bile određene. U popisima navedene mletačke magistrature poglavito se bilježe kao obični vojnici, tek u malom broju primjera kao dočasnici odnosno nositelji nižih činova te obnašatelji specijaliziranih službi u postrojbama (glazbena pratnja). Njihova je starost bila u prosjeku 25 (pješaci) odnosno 27 godina (konjanici), fizičkim izgledom ponajviše su bili srednjega rasta i smeđokosi, a dužina njihove vojne službe nerijetko je zahvaćala i više desetljeća. U primjeru Drnišana, posebice konjanika, opaža se zahvaljujući relativno velikom uzorku obrađenosti gradiva, prisutnost pojedinih obitelji kroz više pokoljenja te nam to kazuje kako se vojna služba, kao i činovi, nerijetko prenosila i nasljeđivala (primjeri obitelji Džapić i Sučić). Mje-

²³ Podrobnije vidi u: Čoralić, Zadarski patricij Lujo Detriko, str. 99–129. Gradivo o djelovanju Luje Detrika u činu pukovnika pohranjeno je u ASV, Inquisitori... pubblici ruoli, b. 801–806.

²⁴ Podrobnije vidi u: Čoralić, Zadarski patricij Šimun Nassi, str. 7–31. Gradivo o djelovanju Šimuna Nassija u činu pukovnika pohranjeno je u: ASV, Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 824–825.

²⁵ Gradivo o djelovanju Franje i Šimuna Benja u činu pukovnika pohranjeno je u: ASV, Inquisitori... pubblici ruoli, b. 770, 774–781.

²⁶ Podrobnije vidi u: Čoralić, Šibenski plemić Nikola Divnić, str. 125–145. Gradivo o djelovanju Nikole Divnića u činu pukovnika pohranjeno je u: ASV, Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 807–809.

²⁷ Gradivo o djelovanju Antuna Radnića u činu pukovnika pohranjeno je u: ASV, Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 826.

²⁸ Gradivo o djelovanju Franje Buća u činu pukovnika i zapovjednika hrvatske konjice pohranjeno je u: ASV, Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 782–786.

²⁹ Podrobnije vidi u: Čoralić – Katušić, Kotoranin Tripun Gregorina, str. 375–406. Gradivo o djelovanju Tripuna Gregorine u činu pukovnika pohranjeno je u: ASV, Inquisitori ... pubblici ruoli, b. 815–820.

sta njihova djelovanja bila su uobičajena za mletačke prekomorske snage i zahvaćala su područja od Veneta, preko Dalmacije do Boke kotorske. Nadalje, istraživanjem djelovanja drniških vojnika otkrivamo i cijeli niz drugih tada uglednih vojnih zapovjednika zavičajem od Zadra do Crne Gore koji su u vrijeme svoje bogate karijere postizali najviše časničke činove i bivali zapaženim protagonistima vojne povijesti istočnoga Jadrana i Mletačke Republike u završnom stoljeću njihova opstojanja u zajedničkoj državi.

Podaci o Drnišanima u postrojbama *Fanti oltramarini* i *Croati a cavallo* brojni su i raznovrsni te omogućuju široku i dubinski vrlo potpunu raščlambu. Svakako ih možemo ubrojiti u jednu od najzanimljivijih i istraživački izazovnijih regionalnih (zavičajnih) skupina, a zasigurno će nova istraživanja prebogatoga gradiva iz mletačke državne pismohrane iznjedriti još novih otkrića i uporabljivih saznanja.

Prilog. Popis vojnika iz Drniša zabilježenih u mletačkim pješćkim i konjaničkim postrojbama tijekom 18. stoljeća³⁰

| broj | osoba | prezime i ime | ime oca | rod vojske | čin | dob | stas | boja kose | boja | konj | satnja (zapovjednik) | pukovnija (zapovjednik) | mjesto i datum popisa | busta | bilješka |
|------|-------|----------------|---------|-------------|----------|-----|------------------|-----------|--------|------|--|--|-------------------------|----------|--|
| 1 | 1 | Andrić, Marko | Ivan | pješalstvo | | 25 | strednjega rasta | smrdokos | | | pukovnik Tripun Vicko Baronić | pukovnik Tripun Vicko Baronić | Padova, 26. VII. 1754 | b. 516. | |
| 2 | 2 | Andrić, Todor | Rade | konjaništvo | | | | | čičak | | kapetan Aleksandar Daplaščić | pukovnik Tripun Gregorina | Kotor, 12. I. 1786. | b. 817. | |
| 3 | 2 | Andrić, Todor | Rade | konjaništvo | | | | | čičak | | kapetan Aleksandar Daplaščić | pukovnik Tripun Gregorina | Kotor, 1. VIII. 1786. | b. 818. | |
| 4 | 3 | Atlagić, Petar | Grigo | pješalstvo | | 25 | strednjega rasta | smrdokos | | | pukovnik Tripun Vicko Baronić | pukovnik Tripun Vicko Baronić | 7. 30. VI. 1764 | b. 522. | |
| 5 | 3 | Atlagić, Petar | Grigo | pješalstvo | | | | | | | kapetan Vicko Mihelić Vittori | pukovnik Marko Orni | 7. između 1774 i 1779 | b. 604A. | |
| 6 | 4 | Babičić, Ivan | Ivan | konjaništvo | poručnik | | | | čičak | | bojnik Franjo Bača | pukovnik Lajo Detriko | Zadar, 3. IX. 1741. | b. 806. | |
| 7 | 5 | Babičić, Karlo | Ivan | konjaništvo | kadet | | | | derat | | bojnik Franjo Bača | pukovnik Lajo Detriko | Zadar, 3. IX. 1741. | b. 806. | |
| 8 | 6 | Babičić, Juraj | Artun | konjaništvo | | | | | vranac | | potpukovnik Artun Daplaščić | pukovnik Tripun Gregorina | Rowigo, 1. III. 1773. | b. 820. | |
| 9 | 6 | Babičić, Juraj | Artun | konjaništvo | | | | | vranac | | bojnik Angelo Esao | pukovnik Tripun Gregorina | Kotor, 25. VI. 1786. | b. 817. | |
| 10 | 7 | Badrin, Bure | Frane | konjaništvo | | 20 | | | derat | | bojnik vojske i nadintendant Franjo Bača | bojnik vojske i nadintendant Franjo Bača | Kotor, 1. IX. 1768. | b. 784. | |
| 11 | 7 | Badrin, Bure | Frane | konjaništvo | | | | | derat | | bojnik vojske i nadintendant Franjo Bača | bojnik vojske i nadintendant Franjo Bača | Zadar, 1. IX. 1771. | b. 784. | |
| 12 | 7 | Badrin, Bure | Frane | konjaništvo | | | | | derat | | bojnik vojske i nadintendant Franjo Bača | bojnik vojske i nadintendant Franjo Bača | Spala, 4. XI. 1773. | b. 786. | |
| 13 | 7 | Badrin, Bure | Frane | konjaništvo | | | | | derat | | pukovnik Tripun Gregorina | pukovnik Tripun Gregorina | Padova, 16. III. 1775. | b. 815. | |
| 14 | 7 | Badrin, Bure | Frane | konjaništvo | | | | | derat | | pukovnik Tripun Gregorina | pukovnik Tripun Gregorina | Padova, 12. VIII. 1778. | b. 816. | |
| 15 | 7 | Badrin, Bure | Frane | konjaništvo | | | | | vranac | | pukovnik Tripun Gregorina | pukovnik Tripun Gregorina | Rowigo, 2. XII. 1780. | b. 816. | |
| 16 | 7 | Badrin, Bure | Frane | konjaništvo | | | | | vranac | | pukovnik Tripun Gregorina | pukovnik Tripun Gregorina | Spala, 12. VIII. 1783. | b. 816. | Preminao 26. IX. 1784. te je nadomdao prekršten. |
| 17 | 8 | Badrin, Mijo | Frane | konjaništvo | | 31 | visek | | derat | | pukovnik Lajo Detriko | pukovnik Lajo Detriko | Veneta, 22. III. 1748. | b. 805. | |

³⁰ Vojnici se navode abecednim slijedom, a uz osnovne podatke (prezime, ime, ime oca), navode se satnje (*compagnia*) i pukovnije (*reggimento*) unutar kojih su djelovali, vojni čin, osobne karakteristike (dob, stas, boja kose), podaci o konjima (za pripadnike konjaničkih postrojbi), mjesto i datum popisivanja te signatura (broj svežnja, odnosno buste) unutar arhivskoga fonda Inquisitori sopra l'amministrazione dei pubblici ruoli u Archivio di Stato di Venezia.

| upis | osoba | prezime i ime | ime oca | rod vojske | čin | dob | stas | boja kose | konj | satnija (zapovjednik) | pukovnija (zapovjednik) | mjesto i datum popisa | busta | bilješka |
|------|-------|--------------------|---------|-------------|-----|-----|--------------------|-----------|--------|---|---|---------------------------|---------|------------------------|
| 18 | 8 | Badrčić, Mijo | Frane | konjaništvo | | 33 | visok | | dorac | pukovnik Lujžo Detriko | pukovnik Lujžo Detriko | Udine, 6. VI. 1741. | b. 806. | |
| 19 | 9 | Bandalò, Antun | Božo | konjaništvo | | | | | vranac | Kapetan Aleksandar Duplaničić | pukovnik Tripun Gregarina | Kotar, 12. I. 1786. | b. 817. | |
| 20 | 9 | Bandalò, Antun | Božo | konjaništvo | | | | | vranac | Kapetan Aleksandar Duplaničić | pukovnik Tripun Gregarina | Kotar, 1. VIII. 1786. | b. 818. | |
| 21 | 10 | Banovac, Antun | Marko | konjaništvo | | 24 | | | dorac | pukovnik Franjo Buača | pukovnik Franjo Buača | Mleci, 30. V. 1758. | b. 782. | |
| 22 | 10 | Banovac, Antun | Marko | konjaništvo | | 24 | | | dorac | pukovnik Franjo Buača | pukovnik Franjo Buača | Mleci, 10. XI. 1758. | b. 782. | |
| 23 | 10 | Banovac, Antun | Marko | konjaništvo | | | | | dorac | pukovnik Franjo Buača | pukovnik Franjo Buača | Brescia, 1. IV. 1759. | b. 782. | |
| 24 | 10 | Banovac, Antun | Marko | konjaništvo | | | | | dorac | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buača | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buača | Brescia, 1. I. 1762. | b. 783. | |
| 25 | 10 | Banovac, Antun | Marko | konjaništvo | | | | | dorac | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buača | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buača | Zadar, 1. X. 1765. | b. 784. | |
| 26 | 10 | Banovac, Antun | Marko | konjaništvo | | | | | dorac | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buača | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buača | Kotar, 1. IX. 1768. | b. 784. | Naknadno prekrižen. |
| 27 | 11 | Barčević, Lovre | Toma | konjaništvo | | | | | dorac | bojnik Franjo Buača | pukovnik Lujžo Detriko | Zadar, 3. IX. 1741. | b. 806. | |
| 28 | 11 | Barčević, Lovre | Toma | konjaništvo | | | | | čelaš | potpukovnik Franjo Buača | pukovnik Šimun Benja | Cremona, 12. IX. 1751. | b. 775. | |
| 29 | 11 | Barčević, Lovre | Toma | konjaništvo | | | | | čelaš | potpukovnik Franjo Buača | pukovnik Šimun Benja | Cremona, 27. II. 1754. | b. 777. | |
| 30 | 11 | Barčević, Lovre | Toma | konjaništvo | | | | | vranac | pukovnik Franjo Buača | pukovnik Franjo Buača | Mleci, 30. V. 1758. | b. 782. | |
| 31 | 11 | Barčević, Lovre | Toma | konjaništvo | | | | | vranac | pukovnik Franjo Buača | pukovnik Franjo Buača | Mleci, 10. XI. 1758. | b. 782. | |
| 32 | 11 | Barčević, Lovre | Toma | konjaništvo | | | | | vranac | pukovnik Franjo Buača | pukovnik Franjo Buača | Brescia, 1. IV. 1759. | b. 782. | |
| 33 | 11 | Barčević, Lovre | Toma | konjaništvo | | | srednjega rasta | ernokos | vranac | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buača | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buača | Brescia, 1. I. 1762. | b. 783. | |
| 34 | 11 | Barčević, Lovre | Toma | konjaništvo | | | | | vranac | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buača | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buača | Zadar, 1. X. 1765. | b. 784. | |

| tipis | osoba | prezime i ime | ime oca | rod vojske | čin | dob | stas | boja kose | konj | satrnja (zapovjednik) | pukovnija (zapovjednik) | mjesto i datum popisa | bušta | bilješka |
|-------|------------------------|---------------|---------|-------------|--------|-----|--------------------|-----------|--------|--|--|---------------------------|---------|------------------------|
| 35 | 11 Baračević, Lovre | | Toma | konjaništvo | | | | | vranac | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buča | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buča | Kotor, 1. IX. 1768. | b. 784. | Naknadno prekrižen. |
| 36 | 12 Baračević, Mijo | | Lazo | konjaništvo | | 22 | | | dernat | pukovnik Franjo Buča | pukovnik Franjo Buča | Mleci, 30. V. 1758. | b. 782. | |
| 37 | 12 Baračević, Mijo | | Lazo | konjaništvo | | 22 | | | dernat | pukovnik Franjo Buča | pukovnik Franjo Buča | Mleci, 10. XI. 1758. | b. 782. | |
| 38 | 13 Baračević, Petar | | Toma | konjaništvo | | | | | vranac | pukovnik Franjo Buča | pukovnik Franjo Buča | Mleci, 30. V. 1758. | b. 782. | |
| 39 | 13 Baračević, Petar | | Toma | konjaništvo | | | | | vranac | pukovnik Franjo Buča | pukovnik Franjo Buča | Mleci, 10. XI. 1758. | b. 782. | |
| 40 | 13 Baračević, Petar | | Toma | konjaništvo | | | | | vranac | pukovnik Franjo Buča | pukovnik Franjo Buča | Brescia, 1. IV. 1759. | b. 782. | |
| 41 | 13 Baračević, Petar | | Toma | konjaništvo | | | srednjega rasta | crvenokos | vranac | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buča | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buča | Brescia, 1. I. 1762. | b. 783. | |
| 42 | 13 Baračević, Petar | | Toma | konjaništvo | | | | | vranac | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buča | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buča | Zadar, 1. X. 1765. | b. 784. | |
| 43 | 13 Baračević, Petar | | Toma | konjaništvo | kaplar | | | | vranac | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buča | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buča | Kotor, 1. IX. 1768. | b. 784. | |
| 44 | 13 Baračević, Petar | | Toma | konjaništvo | kaplar | | | | vranac | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buča | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buča | Zadar, 1. IX. 1771. | b. 784. | |
| 45 | 13 Baračević, Petar | | Toma | konjaništvo | kaplar | | | | vranac | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buča | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buča | Split, 4. XI. 1773. | b. 786. | |
| 46 | 14 Barašić, Ivan | | Jakov | konjaništvo | kaplar | | | | vranac | pukovnik Lajo Detriko | pukovnik Lajo Detriko | Sala, 18. IV. 1728. | b. 803. | |
| 47 | 15 Busejčić, Pavao | | Ivan | konjaništvo | | 55 | | sjedokos | | pukovnik Nikola Divnić | pukovnik Nikola Divnić | Zadar, 25. XI. 1729. | b. 809. | |
| 48 | 15 Busejčić, Pavao | | Ivan | konjaništvo | | 55 | | sjedokos | | pukovnik Nikola Divnić | pukovnik Nikola Divnić | Mleci, 30. XII. 1729. | b. 809. | |
| 49 | 16 Bilogrivić, Ivan | | Vule | konjaništvo | | | | | ridan | potpukovnik Antun Duplanić | pukovnik Franjo Buča | Mleci, 10. VIII. 1759. | b. 782. | |
| 50 | 16 Bilogrivić, Ivan | | Vule | konjaništvo | | | | | ridan | potpukovnik Antun Duplanić | pukovnik Franjo Buča | Sala, 14. II. 1760. | b. 782. | |

| upis | osoba | prezime i ime | ime oca | rod vojske | čin | dob | stas | boja kose | konj | satnija (zapojevnik) | pukovnika (zapojevnik) | mjesto i datum popisa | brstva | bilješka |
|------|-------|-----------------------|---------|-------------|-----|-----|-------|-----------|--------|-------------------------------|---|------------------------------|---------|---|
| 51 | 16 | Bilogrivić, Ivan | Vule | konjaništvo | | | | | riđan | popukovnik Antun Duplanić | pukovnik Franjo Buača | Brescia, 24. IX. 1760. | b. 782. | |
| 52 | 16 | Bilogrivić, Ivan | Vule | konjaništvo | | | | | vranac | popukovnik Antun Duplanić | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buača | Mleci, 25. VI. 1763. | b. 783. | Preminao 22. XI. 1763. te je naknadno prekrižen. |
| 53 | 17 | Bjelica, Vuko | Nikola | konjaništvo | | 30 | visok | ernokos | | pukovnik Lajo Detriko | pukovnik Lajo Detriko | Verona, 27. I. 1734. | b. 802. | |
| 54 | 17 | Bjelica, Vuko | Nikola | konjaništvo | | 30 | visok | ernokos | | pukovnik Lajo Detriko | pukovnik Lajo Detriko | Brescia, 1. IX. 1734. | b. 804. | |
| 55 | 18 | Bobošić, Josip | Antun | pješništvo | | | | | | kapetan Giacinto Mattiuzzi | pukovnik Nikola Mecsin | Kotor, 7. X. 1791. | b. 651. | |
| 56 | 19 | Bogdanović, Matija | Matija | konjaništvo | | | | | dorat | bojnik Franjo Buača | pukovnik Lajo Detriko | Zadar, 3. IX. 1741. | b. 806. | |
| 57 | 19 | Bogdanović, Matija | Matija | konjaništvo | | | | | dorat | popukovnik Franjo Buača | pukovnik Šimun Benja | Cremona, 12. IX. 1751. | b. 775. | |
| 58 | 19 | Bogdanović, Matija | Matija | konjaništvo | | | | | vranac | popukovnik Franjo Buača | pukovnik Šimun Benja | Cremona, 27. II. 1754. | b. 777. | |
| 59 | 20 | Brailo, Petar | Jure | konjaništvo | | | | | dorat | kapetan Antun Rodnić | pukovnik Tripun Gregorina | Kotor, 3. VIII. 1788. | b. 818. | |
| 60 | 20 | Brailo, Petar | Jure | konjaništvo | | | | | čilas | pukovnik Antun Rodnić | pukovnik Antun Raetić | Mleci, 31. XII. 1796. | b. 826. | |
| 61 | 21 | Bučić, Šime | Mate | pješništvo | | 27 | nizak | | | pukovnik Antun Kumbat | pukovnik Antun Kumbat | Mleci, 29. VI. 1748. | b. 550. | |
| 62 | 22 | Buratić, Ivan | Matija | konjaništvo | | | | | dorat | pukovnik Šimun Benja | pukovnik Šimun Benja | ?, između 1774. i 1779. | b. 770. | |
| 63 | 22 | Buratić, Ivan | Matija | konjaništvo | | | | | dorat | pukovnik Šimun Benja | pukovnik Šimun Benja | Zadar, 18. XI. 1777. | b. 776. | |
| 64 | 22 | Buratić, Ivan | Matija | konjaništvo | | | | | dorat | pukovnik Šimun Benja | pukovnik Šimun Benja | Palmanova, 30. VII. 1781. | b. 778. | |
| 65 | 23 | Colić, Toma | Peran | pješništvo | | | | | | pukovnik Nikola Mecsin | pukovnik Nikola Mecsin | Vicenza, 24. VI. 1794. | b. 652. | |
| 66 | 23 | Colić, Toma | Peran | pješništvo | | | | | | pukovnik Nikola Mecsin | pukovnik Nikola Mecsin | Verona, 15. VII. 1796. | b. 653. | |
| 67 | 23 | Colić, Toma | Peran | pješništvo | | | | | | pukovnik Nikola Mecsin | pukovnik Nikola Mecsin | Mleci, 31. XII. 1796. | b. 654. | |
| 68 | 24 | Cvijetić, Josip | Petar | konjaništvo | | 26 | | smedokos | | pukovnik Nikola Dvornić | pukovnik Nikola Dvornić | Zadar, 25. XI. 1729. | b. 809. | |

| upis | osoba | prezime i ime | ime oca | rod vojske | čin | dob | stas | boja kose | konj | satnija (zapovjednik) | pukovnija (zapovjednik) | mjesto i datum popisa | busta | bilješka |
|------|-------|--|---------|-------------|--------|-----|-------|-----------|--------|-------------------------------------|------------------------------|----------------------------|---------|----------|
| 69 | 24 | Cvijetić, Josip | Petar | konjaništvo | | 26 | | smedokos | | pukovnik Nikola Dvornić | pukovnik Nikola Dvornić | Mleci, 30. XII. 1729. | b. 809. | |
| 70 | 25 | Devetak (<i>oxstar Jurisich</i>), Dujam | Antun | pješništvo | | | | | | kapetan Filip Paštrović | pukovnik Marko Bikanović | Mleci, 6. V. 1729. | b. 599. | |
| 71 | 26 | Džapčić/Zapčić, Grgo | Mijo | konjaništvo | | | | | dent | pukovnik Tripun Gregorina | pukovnik Tripun Gregorina | Kotor, 1. VIII. 1786. | b. 817. | |
| 72 | 26 | Džapčić/Zapčić, Grgo | Mijo | konjaništvo | | | | | dent | pukovnik Tripun Gregorina | pukovnik Tripun Gregorina | Mleci, 11. VII. 1787. | b. 818. | |
| 73 | 26 | Džapčić/Zapčić, Grgo | Mijo | konjaništvo | | | | | dent | pukovnik Tripun Gregorina | pukovnik Tripun Gregorina | Treviso, 1. IX. 1789. | b. 820. | |
| 74 | 26 | Džapčić/Zapčić, Grgo | Mijo | konjaništvo | | | | | dent | pukovnik Tripun Gregorina | pukovnik Tripun Gregorina | Treviso, 9. IX. 1790. | b. 819. | |
| 75 | 27 | Džapčić/Zapčić, Ivan | Joko | pješništvo | | 19 | nizak | smedokos | | pukovnik Ivan Kraupović | pukovnik Ivan Kraupović | Zadar, 30. IX. 1738. | b. 629. | |
| 76 | 28 | Džapčić/Zapčić, Ivan | Štipan | konjaništvo | kaplar | | | | vranac | kapetan Mihovil Anđelo Filiberti | pukovnik Franjo Bača | Udine, 1. X. 1771. | b. 785. | |
| 77 | 28 | Džapčić/Zapčić, Ivan | Štipan | konjaništvo | kaplar | | | | vranac | kapetan Mihovil Anđelo Filiberti | pukovnik Franjo Bača | Udine, 1. V. 1774. | b. 786. | |
| 78 | 28 | Džapčić/Zapčić, Ivan | Štipan | konjaništvo | kaplar | | | | dent | kapetan Mihovil Anđelo Filiberti | pukovnik Tripun Gregorina | Mleci, 15. IV. 1777. | b. 815. | |
| 79 | 29 | Džapčić/Zapčić, Lovre | Mijo | konjaništvo | | | | | vranac | pukovnik Tripun Gregorina | pukovnik Tripun Gregorina | Padova, 16. III. 1775. | b. 815. | |
| 80 | 29 | Džapčić/Zapčić, Lovre | Mijo | konjaništvo | | | | | vranac | pukovnik Tripun Gregorina | pukovnik Tripun Gregorina | Padova, 12. VIII. 1778. | b. 816. | |
| 81 | 29 | Džapčić/Zapčić, Lovre | Mijo | konjaništvo | | | | | vranac | pukovnik Tripun Gregorina | pukovnik Tripun Gregorina | Rowigo, 2. XII. 1780. | b. 816. | |
| 82 | 29 | Džapčić/Zapčić, Lovre | Mijo | konjaništvo | | | | | vranac | pukovnik Tripun Gregorina | pukovnik Tripun Gregorina | Spilt, 12. VIII. 1783. | b. 816. | |
| 83 | 29 | Džapčić/Zapčić, Lovre | Mijo | konjaništvo | | | | | vranac | pukovnik Tripun Gregorina | pukovnik Tripun Gregorina | Kotor, 1. VIII. 1786. | b. 817. | |
| 84 | 29 | Džapčić/Zapčić, Lovre | Mijo | konjaništvo | | | | | vranac | pukovnik Tripun Gregorina | pukovnik Tripun Gregorina | Mleci, 11. VII. 1787. | b. 818. | |
| 85 | 29 | Džapčić/Zapčić, Lovre | Mijo | konjaništvo | | | | | vranac | pukovnik Tripun Gregorina | pukovnik Tripun Gregorina | Treviso, 1. IX. 1789. | b. 820. | |
| 86 | 29 | Džapčić/Zapčić, Lovre | Mijo | konjaništvo | | | | | vranac | pukovnik Tripun Gregorina | pukovnik Tripun Gregorina | Treviso, 9. IX. 1790. | b. 819. | |

| upis | osoba | prezime i ime | ime oca | rod vojske | čin | dob | stas | boja kose | konj | satnija (zapovjednik) | pukovnija (zapovjednik) | mjesto i datum popisa | busta | bilješka |
|------|-------|-----------------------|---------|-------------|---------|-----|------|-----------|--------|--|--|----------------------------|---------|---------------------|
| 87 | 30 | Džapić/Zapčić, Mate | Lazo | konjaništvo | | | | | dorast | bojnik vojske i nadintendant Franjo Baća | bojnik vojske i nadintendant Franjo Baća | Kotor, 1. IX. 1768. | b. 784. | |
| 88 | 31 | Džapić/Zapčić, Mijo | Ivan | konjaništvo | | | | | | kapetan Antun Fenzi | pukovnik Nikola Divnić | Sutomišćica, 20. IV. 1717. | b. 808. | |
| 89 | 31 | Džapić/Zapčić, Mijo | Ivan | konjaništvo | | | | | | kapetan Antun Fenzi | pukovnik Nikola Divnić | Sutomišćica, I. III. 1718. | b. 808. | Naknadno prekršten. |
| 90 | 32 | Džapić/Zapčić, Nikola | Josip | konjaništvo | | 22 | | | vranac | pukovnik Franjo Baća | pukovnik Franjo Baća | Mleci, 30. V. 1758. | b. 782. | |
| 91 | 32 | Džapić/Zapčić, Nikola | Josip | konjaništvo | | 22 | | | vranac | pukovnik Franjo Baća | pukovnik Franjo Baća | Mleci, 10. XI. 1758. | b. 782. | |
| 92 | 32 | Džapić/Zapčić, Nikola | Josip | konjaništvo | | 22 | | | vranac | pukovnik Franjo Baća | pukovnik Franjo Baća | Brescia, 1. IV. 1759. | b. 782. | |
| 93 | 32 | Džapić/Zapčić, Nikola | Josip | konjaništvo | | | | | vranac | bojnik vojske i nadintendant Franjo Baća | bojnik vojske i nadintendant Franjo Baća | Brescia, 1. I. 1762. | b. 783. | |
| 94 | 32 | Džapić/Zapčić, Nikola | Josip | konjaništvo | | | | | čičak | bojnik vojske i nadintendant Franjo Baća | bojnik vojske i nadintendant Franjo Baća | Zadar, 1. X. 1765. | b. 784. | |
| 95 | 32 | Džapić/Zapčić, Nikola | Josip | konjaništvo | | | | | čičak | bojnik vojske i nadintendant Franjo Baća | bojnik vojske i nadintendant Franjo Baća | Kotor, 1. IX. 1768. | b. 784. | |
| 96 | 33 | Džapić/Zapčić, Petar | Šime | pješništvo | | | | | | pukovnik Tripun Stukanović | pukovnik Tripun Stukanović | Kotor, 1. IX. 1768. | b. 703. | |
| 97 | 34 | Đidara, Vid | Vid | konjaništvo | | | | | dorast | bojnik Franjo Baća | pukovnik Luj Detriko | Zadar, 3. IX. 1741. | b. 806. | |
| 98 | 35 | Florinović, Antie | Toma | konjaništvo | | 26 | | | dorast | bojnik vojske i nadintendant Franjo Baća | bojnik vojske i nadintendant Franjo Baća | Kotor, 1. IX. 1768. | b. 784. | |
| 99 | 35 | Florinović, Antie | Toma | konjaništvo | | | | | dorast | bojnik vojske i nadintendant Franjo Baća | bojnik vojske i nadintendant Franjo Baća | Zadar, 1. IX. 1771. | b. 784. | Naknadno prekršten. |
| 100 | 36 | Gaetani, Karlo | Pavao | konjaništvo | | | | | | pukovnik Šimun Benja | pukovnik Šimun Benja | ? , između 1774 i 1779. | b. 770. | |
| 101 | 37 | Grgčić, Grgar | Grgar | konjaništvo | | | | | dorast | kapetan Jakov Girni | pukovnik Luj Detriko | Zadar, 1. VII. 1716. | b. 801. | |
| 102 | 38 | Jajčanin, Nikola | Mate | pješništvo | pfarist | | | | | bojnik Nikola Micheli Vitturi | pukovnik Nikola Medini | Hvar, 14. IX. 1791. | b. 651. | |

| upis | osoba | prezime i ime | ime oca | rod vojske | čin | dob | stas | boja kose | konj | satnija (zapovjednik) | pukovnija (zapovjednik) | mjesto i datum popisa | busta | bilješka |
|------|-------------------------|---------------|---------|-------------|-----|-----|------|-----------|--------|--|--|--------------------------|---------|----------------------|
| 103 | 39 Jelčić, Luka | Erne | Erne | konjaništvo | | 24 | | | vranac | pukovnik Franjo Buća | pukovnik Franjo Buća | Mleci, 30. V. 1758. | b. 782. | |
| 104 | 39 Jelčić, Luka | Erne | Erne | konjaništvo | | 24 | | | čistič | pukovnik Franjo Buća | pukovnik Franjo Buća | Mleci, 10. XI. 1758. | b. 782. | |
| 105 | 39 Jelčić, Luka | Erne | Erne | konjaništvo | | | | | vranac | pukovnik Franjo Buća | pukovnik Franjo Buća | Brescia, 1. IV. 1759. | b. 782. | |
| 106 | 39 Jelčić, Luka | Erne | Erne | konjaništvo | | | | | vranac | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buća | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buća | Brescia, 1. I. 1762. | b. 783. | |
| 107 | 39 Jelčić, Luka | Erne | Erne | konjaništvo | | | | | vranac | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buća | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buća | Zadar, 1. X. 1765. | b. 784. | Naknadno prečrtažen. |
| 108 | 40 Jović, Mijo | Petar | Petar | konjaništvo | | | | | đorac | podpukovnik Pietro Carrara | pukovnik Tripun Gregorina | Kotor, 30. I. 1785. | b. 817. | |
| 109 | 41 Jović, Todor | Bare | Bare | konjaništvo | | | | | vranac | pukovnik Tripun Gregorina | pukovnik Tripun Gregorina | Mleci, 11. VII. 1787. | b. 818. | |
| 110 | 42 Jurčević, Frane | Mitija | Mitija | konjaništvo | | | | | vranac | pukovnik Franjo Benja | pukovnik Franjo Benja | Palmanova, 31. I. 1750. | b. 774. | |
| 111 | 43 Jurčević, Ivan | Frane | Frane | konjaništvo | | | | | vranac | pukovnik Franjo Benja | pukovnik Franjo Benja | Palmanova, 31. I. 1750. | b. 774. | |
| 112 | 43 Jurčević, Ivan | Frane | Frane | konjaništvo | | | | | vranac | pukovnik Franjo Benja | pukovnik Franjo Benja | Padova, 15. III. 1752. | b. 775. | |
| 113 | 43 Jurčević, Ivan | Frane | Frane | konjaništvo | | | | | vranac | kapetan Mihovil Andelo Filiberi | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buća | Udine, 1. X. 1771. | b. 785. | |
| 114 | 43 Jurčević, Ivan | Frane | Frane | konjaništvo | | | | | vranac | kapetan Mihovil Andelo Filiberi | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buća | Udine, 1. V. 1774. | b. 786. | |
| 115 | 44 Klarčić, Mate | Nikola | Nikola | konjaništvo | | 20 | | smedokos | | pukovnik Nikola Dvornić | pukovnik Nikola Dvornić | Zadar, 25. XI. 1729. | b. 809. | |
| 116 | 44 Klarčić, Mate | Nikola | Nikola | konjaništvo | | 20 | | smedokos | | pukovnik Nikola Dvornić | pukovnik Nikola Dvornić | Mleci, 30. XII. 1729. | b. 809. | |
| 117 | 45 Kravar, Tema | Antun | Antun | konjaništvo | | | | | vranac | kapetan Antun Račanić | pukovnik Tripun Gregorina | Kotor, 3. VIII. 1788. | b. 818. | |
| 118 | 46 Krsić/Kristić, Frane | Jakov | Jakov | konjaništvo | | | | | | podpukovnik Juraj Rodoš | pukovnik Šimun Nassi | Zadar, 1. VII. 1716. | b. 824. | |
| 119 | 47 Krsić/Kristić, Juraj | Antun | Antun | konjaništvo | | | | | đorac | pukovnik Antun Duplanić | pukovnik Antun Duplanić | Mleci, 5. VII. 1774. | b. 809. | |

| upis | osoba | prezime i ime | ime oca | rod vojske | čin | dob | stus | boja kose | konj | satrnja (zapovjednik) | pukovnika (zapovjednik) | mjesto i datum popisa | busta | bilješka |
|------|-------|-----------------------|---------|-------------|--------|-----|-----------------|-----------|--------|--|---------------------------|---------------------------|----------|----------|
| 120 | 48 | Krstić/Kristić, Šimun | Luka | konjaništvo | | | | | | popukovnik Juraj Radoš | pukovnik Šimun Nesi | Zadar, 1. VII. 1716. | b. 824. | |
| 121 | 49 | Lumbardinić, Frane | Frane | konjaništvo | | 36 | srednjega rasta | smedokos | čilaš | pukovnik Lajo Detriko | pukovnik Lajo Detriko | Verona, 22. III. 1738. | b. 805. | |
| 122 | 49 | Lumbardinić, Frane | Frane | konjaništvo | trubač | 39 | srednjega rasta | smedokos | čilaš | pukovnik Lajo Detriko | pukovnik Lajo Detriko | Udine, 6. VI. 1741. | b. 806. | |
| 123 | 50 | Ljubičić, Marko | Savo | konjaništvo | | | | | | pukovnik Nikola Divnić | pukovnik Nikola Divnić | Zadar, 1. VII. 1716. | b. 807. | |
| 124 | 50 | Ljubičić, Marko | Savo | konjaništvo | | | | | | pukovnik Nikola Divnić | pukovnik Nikola Divnić | Statistica, 20. IV. 1717. | b. 808. | |
| 125 | 50 | Ljubičić, Marko | Savo | konjaništvo | | | | | | pukovnik Nikola Divnić | pukovnik Nikola Divnić | Zadar, 1. III. 1718. | b. 808. | |
| 126 | 51 | Ljubičić, Toma | Savo | konjaništvo | | | | | | kapetan Stojan Mitrović | pukovnik Nikola Divnić | Zadar, 1. V. 1709. | b. 807. | |
| 127 | 52 | Maretić, Ante | Marko | konjaništvo | | | | | dorast | kapetan Antun Radošić | pukovnik Tripun Gregorina | Kotor, 3. VIII. 1788. | b. 818. | |
| 128 | 53 | Maretić, Jure | Andrija | konjaništvo | | | | | | kapetan Mihovil Andelo Filiberi | pukovnik Tripun Gregorina | Ostrovica, 1. IX. 1782. | b. 820. | |
| 129 | 54 | Marković, Andrija | Andrija | konjaništvo | | | | | čilaš | bojnik Angelo Emo | pukovnik Tripun Gregorina | Kotor, 25. VI. 1786. | b. 817. | |
| 130 | 55 | Marković, Matija | Jadre | pješništvo | | | | | | pukovnik Antun Marković | pukovnik Antun Marković | Zadar, 20. XI. 1753. | b. 634. | |
| 131 | 56 | Miletić, Božo | Todor | konjaništvo | | | | | dorast | bojnik Franjo Buča | pukovnik Lajo Detriko | Zadar, 3. IX. 1741. | b. 806. | |
| 132 | 56 | Miletić, Božo | Todor | konjaništvo | | | | | vranac | popukovnik Franjo Buča | pukovnik Šimun Berija | Cremona, 12. IX. 1751. | b. 775. | |
| 133 | 56 | Miletić, Božo | Todor | konjaništvo | | | | | vranac | popukovnik Franjo Buča | pukovnik Šimun Banja | Cremona, 27. II. 1754. | b. 777.) | |
| 134 | 56 | Miletić, Božo | Todor | konjaništvo | | | | | vranac | pukovnik Franjo Buča | pukovnik Franjo Buča | Mleci, 30. V. 1758. | b. 782.) | |
| 135 | 56 | Miletić, Božo | Todor | konjaništvo | | | | | vranac | pukovnik Franjo Buča | pukovnik Franjo Buča | Mleci, 10. XI. 1758. | b. 782. | |
| 136 | 56 | Miletić, Božo | Todor | konjaništvo | | | | | vranac | pukovnik Franjo Buča | pukovnik Franjo Buča | Brescia, 1. IV. 1759. | b. 782. | |
| 137 | 56 | Miletić, Božo | Todor | konjaništvo | | | | smedokos | vranac | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buča | pukovnik Franjo Buča | Brescia, 1. I. 1762. | b. 783. | |

| upis | osoba | prezime i ime | ime oca | rod vojske | čin | dob | stas | boja kose | konj | satrnja (zapovjednik) | pukovnija (zapovjednik) | mjesto i datum popisa | busta | bilješka |
|------|-------|---------------------------|----------|-------------|----------|-----|-------|-----------|--------|--|--|-------------------------|---------|---------------------|
| 138 | 56 | Miletić, Bežo | Tođer | konjaništvo | | | | | dorat | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buča | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buča | Zadar, 1. X. 1765. | b. 784. | |
| 139 | 56 | Miletić, Bežo | Tođer | konjaništvo | | | | | dorat | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buča | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buča | Kotar, 1. IX. 1768. | b. 784. | |
| 140 | 56 | Miletić, Bežo | Tođer | konjaništvo | | | | | vranae | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buča | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buča | Zadar, 1. IX. 1771. | b. 784. | |
| 141 | 56 | Miletić, Bežo | Tođer | konjaništvo | | | | | vranae | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buča | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buča | Split, 4. XI. 1773. | b. 786. | |
| 142 | 57 | Miodragović, Luka | Velislav | konjaništvo | | | | | čilaš | bojnik Franjo Buča | pukovnik Lujko Detriško | Zadar, 3. IX. 1741. | b. 806. | |
| 143 | 58 | Nalasić, Pavao | Nikola | konjaništvo | | | | | | pukovnik Nikola Dvornić | pukovnik Nikola Dvornić | Verona, 12. IV. 1749. | b. 809. | |
| 144 | 59 | Nalasić, Petar | | konjaništvo | poručnik | | | | dorat | kapetan Mihovil Anđelo Filiberi | pukovnik Trpun Gregorina | Mleci, 15. IV. 1777. | b. 815. | |
| 145 | 59 | Nalasić, Petar | | konjaništvo | poručnik | | | | vranae | kapetan Antun Radnić | pukovnik Trpun Gregorina | Kotar, 3. VIII. 1788. | b. 818. | |
| 146 | 59 | Nalasić, Petar | | konjaništvo | poručnik | | | | vranae | kapetan Antun Rodnić | pukovnik Trpun Gregorina | Padova, 22. X. 1789. | b. 819. | Naknadno prekršten. |
| 147 | 60 | Nalasić, Šime | Mate | pješništvo | | 27 | mizak | smedokos | | pukovnik Antun Kumbat | pukovnik Antun Kumbat | Mleci, 29. VI. 1748. | b. 550. | |
| 148 | 60 | Nalasić, Šime | Mate | pješništvo | | 27 | mizak | smedokos | | pukovnik Antun Kumbat | pukovnik Antun Kumbat | Verona, 12. IV. 1749. | b. 550. | |
| 149 | 60 | Nalasić, Šime | Mate | pješništvo | | 28 | mizak | smedokos | | kapetan Andrija Mešin | pukovnik (pok.) Antun Kumbat | Verona, 28. III. 1750. | b. 550. | |
| 150 | 61 | Nirčević, Mate | Gregar | pješništvo | | | | | | bojnik Nikola Michieli Vitari | pukovnik Nikola Mešin | Hvar, 14. IX. 1791. | b. 651. | |
| 151 | 62 | Nonković/Novaković, Antun | Martin | konjaništvo | | | | | čilaš | pukovnik Trpun Gregorina | pukovnik Trpun Gregorina | Padova, 16. III. 1775. | b. 815. | |
| 152 | 62 | Nonković/Novaković, Antun | Martin | konjaništvo | | | | | čilaš | pukovnik Trpun Gregorina | pukovnik Trpun Gregorina | Padova, 12. VII. 1778. | b. 816. | |
| 153 | 62 | Nonković/Novaković, Antun | Martin | konjaništvo | | | | | vranae | pukovnik Trpun Gregorina | pukovnik Trpun Gregorina | Rovigo, 2. XII. 1780. | b. 816. | |
| 154 | 63 | Obućina, Antun | Nikola | konjaništvo | | | | | dorat | pukovnik Franjo Berina | pukovnik Franjo Berina | Palmanova, 31. I. 1750. | b. 774. | |

| upis | osoba | prezime i ime | ime oca | rod vojske | čin | dob | stus | boja kose | konj | satnija (zapovjednik) | pukovnija (zapovjednik) | mjesto i datum popisa | busta | bilješka |
|------|-------|----------------------------|---------|-------------|-----|-----|------|-----------|--------|--|--|-------------------------|---------|----------|
| 155 | 63 | Obućina, Artun | Nikola | konjaništvo | | | | | vranac | pukovnik Franjo Benja | pukovnik Franjo Benja | Padova, 15. III. 1752. | b. 775. | |
| 156 | 63 | Obućina, Artun | Nikola | konjaništvo | | | | | vranac | pukovnik Luj Karlo Benja | pukovnik Luj Karlo Benja | Verona, 10. V. 1754. | b. 775. | |
| 157 | 64 | Obućina, Ivan | Nikola | konjaništvo | | | | | vranac | pukovnik Franjo Benja | pukovnik Franjo Benja | Palmanova, 31. I. 1750. | b. 774. | |
| 158 | 65 | Paraš, Nikola | Šimun | konjaništvo | | | | | vranac | pukovnik Trpun Gregorina | pukovnik Trpun Gregorina | Kotor, 1. VIII. 1786. | b. 817. | |
| 159 | 65 | Paraš, Nikola | Šimun | konjaništvo | | | | | vranac | pukovnik Trpun Gregorina | pukovnik Trpun Gregorina | Mleci, 11. VII. 1787. | b. 818. | |
| 160 | 65 | Paraš, Nikola | Šimun | konjaništvo | | | | | vranac | pukovnik Trpun Gregorina | pukovnik Trpun Gregorina | Treviso, 1. IX. 1789. | b. 820. | |
| 161 | 65 | Paraš, Nikola | Šimun | konjaništvo | | | | | dorat | pukovnik Trpun Gregorina | pukovnik Trpun Gregorina | Treviso, 9. IX. 1790. | b. 819. | |
| 162 | 66 | Pavić, Grgur | Mijo | konjaništvo | | | | | dorat | bojnik Franjo Buča | pukovnik Luj Detriko | Zadar, 3. IX. 1741. | b. 806. | |
| 163 | 66 | Pavić, Grgur | Mijo | konjaništvo | | | | | dorat | popukovnik Franjo Buča | pukovnik Šimun Benja | Cremona, 12. IX. 1751. | b. 775. | |
| 164 | 66 | Pavić, Grgur | Mijo | konjaništvo | | | | | dorat | popukovnik Franjo Buča | pukovnik Šimun Benja | Cremona, 27. II. 1754. | b. 777. | |
| 165 | 67 | Pavlinović, Jakov | Artun | konjaništvo | | 20 | | | dorat | bojnik vojske i nadstendat Franjo Buča | bojnik vojske i nadstendat Franjo Buča | Kotor, 1. IX. 1768. | b. 784. | |
| 166 | 67 | Pavlinović, Jakov | Artun | konjaništvo | | | | | dorat | bojnik vojske i nadstendat Franjo Buča | bojnik vojske i nadstendat Franjo Buča | Split, 4. XI. 1773. | b. 786. | |
| 167 | 67 | Pavlinović, Jakov | Artun | konjaništvo | | | | | dorat | pukovnik Trpun Gregorina | pukovnik Trpun Gregorina | Padova, 16. III. 1775. | b. 815. | |
| 168 | 68 | Pavlinović, Muhovil | Artun | konjaništvo | | | | | | pukovnik Šimun Benja | pukovnik Šimun Benja | ? između 1774. i 1779. | b. 770. | |
| 169 | 69 | Petričević, Lija | Jovo | konjaništvo | | | | | čičaš | pukovnik Šimun Benja | pukovnik Šimun Benja | Zadar, 18. XI. 1777. | b. 776. | |
| 170 | 70 | Plasković/Blasković, Frane | Artun | konjaništvo | | | | | | pukovnik Šimun Benja | pukovnik Šimun Benja | ? između 1774. i 1779. | b. 770. | |
| 171 | 71 | Pokrajac, Ivan | Nikola | konjaništvo | | 30 | | plavokos | | pukovnik Nikola Divnić | pukovnik Nikola Divnić | Zadar, 25. XI. 1729. | b. 809. | |
| 172 | 71 | Pokrajac, Ivan | Nikola | konjaništvo | | 30 | | plavokos | | pukovnik Nikola Divnić | pukovnik Nikola Divnić | Mleci, 30. XII. 1729. | b. 809. | |

| upis | osoba | prezime i ime | ime oca | rod vojske | čin | dob | stas | boja kose | konj | satnija (zapovjednik) | pukovnija (zapovjednik) | mjesto i datum popisa | busta | hilješka |
|------|-------|-------------------------------|---------|-------------|-----|-----|-----------------|-----------|--------|--|--|----------------------------|---------|----------|
| 173 | 72 | Pokrajac, Riste | Vule | konjaništvo | | | | | vranac | bojnik Franjo Buča | pukovnik Lujžo Datriko | Zadar, 3. IX. 1741. | b. 806. | |
| 174 | 72 | Pokrajac, Riste | Vule | konjaništvo | | | | | vranac | potpukovnik Franjo Buča | pukovnik Šimun Benja | Cremona, 12. IX. 1751. | b. 775. | |
| 175 | 72 | Pokrajac, Riste | Vule | konjaništvo | | | | | vranac | potpukovnik Franjo Buča | pukovnik Šimun Benja | Cremona, 27. II. 1754. | b. 777. | |
| 176 | 73 | Pranić, Antun | Antun | konjaništvo | | | | | dorac | kapetan Antun Rudnić | pukovnik Tripun Gregorina | Kotor, 3. VIII. 1788. | b. 818. | |
| 177 | 74 | Pranić, Ivan | Pivao | konjaništvo | | | | | dorac | kapetan Antun Rudnić | pukovnik Tripun Gregorina | Kotor, 3. VIII. 1788. | b. 818. | |
| 178 | 75 | Ristić, Petar | Ivan | konjaništvo | | | | | dorac | pukovnik Šimun Benja | pukovnik Šimun Benja | Zadar, 18. XI. 1777. | b. 776. | |
| 179 | 76 | Šindik, Nikola | Mate | konjaništvo | | | | | čilaš | pukovnik Franjo Buča | pukovnik Franjo Buča | Mleci, 30. V. 1758. | b. 782. | |
| 180 | 77 | Sotarović, Aleksa | Dume | konjaništvo | | 24 | | | vranac | kapetan Mihovil Anđelo Filiberti | pukovnik Tripun Gregorina | Mleci, 15. IV. 1777. | b. 815. | |
| 181 | 78 | Štarković, Nikola | Štanko | konjaništvo | | 30 | | smedokos | | pukovnik Nikola Divnić | pukovnik Nikola Divnić | Zadar, 25. XI. 1729. | b. 809. | |
| 182 | 78 | Štarković, Nikola | Štanko | konjaništvo | | 30 | | smedokos | | pukovnik Nikola Divnić | pukovnik Nikola Divnić | Mleci, 30. XII. 1729. | b. 809. | |
| 183 | 79 | Štazić/Štamić, Filip | Pivao | pješništvo | | | | | | pukovnik Nikola Medin | pukovnik Nikola Medin | Verona, 15. VII. 1796. | b. 653. | |
| 184 | 79 | Štazić/Štamić, Filip | Pivao | pješništvo | | | | | | pukovnik Nikola Medin | pukovnik Nikola Medin | Mleci, 31. XII. 1796. | b. 654. | |
| 185 | 80 | Štazić/Štamić, Pivao | Nikola | pješništvo | | 28 | srednjega rasta | smedokos | | pukovnik Juraj Medin | pukovnik Juraj Medin | Mleci, 29. III. 1727. | b. 648. | |
| 186 | 81 | Štapanović, Juraj | Matija | konjaništvo | | 19 | nizak | | vranac | bojnik Lujžo Karlo Benja | pukovnik Nikola Divnić | Mleci, 13. X. 1729. | b. 809. | |
| 187 | 82 | Štojasković/Štojaković, Antun | Martin | konjaništvo | | | | | čilaš | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buča | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buča | Split, 4. XI. 1773. | b. 786. | |
| 188 | 83 | Štojanov, Antun | Štojan | pješništvo | | 20 | srednjega rasta | smedokos | | pukovnik Tripun Vicko Burović | pukovnik Tripun Vicko Burović | Brescia, 10. XII. 1735. | b. 511. | |
| 189 | 83 | Štojanov, Antun | Štojan | pješništvo | | | srednjega rasta | smedokos | | pukovnik Tripun Vicko Burović | pukovnik Tripun Vicko Burović | Brescia, 1. V. 1737. | b. 512. | |
| 190 | 83 | Štojanov, Antun | Štojan | pješništvo | | | | | | pukovnik Tripun Vicko Burović | pukovnik Tripun Vicko Burović | Brescia, 20. V. 1737. | b. 512. | |
| 191 | 83 | Štojanov, Antun | Štojan | pješništvo | | | | | | pukovnik Tripun Vicko Burović | pukovnik Tripun Vicko Burović | Zadar, 30. IX. 1738. | b. 513. | |

| upis | osoba | prezime i ime | ime oca | rod vojske | čin | dob | stas | boja kose | konj | satnija (zapovjednik) | pukovnija (zapovjednik) | mjesto i datum popisa | busta | bilješka |
|------|-------|-------------------------------|---------|-------------|-----|-----|--------------------|-----------|--------|--|--|---------------------------|---------|----------|
| 192 | 84 | Strgač (Stergach), Mijo | Mijo | konjaništvo | | | | | dorat | bojnik Franjo Buća | pukovnik Lujžo Detriko | Zadar, 3. IX. 1741. | b. 806. | |
| 193 | 84 | Strgač (Steggach), Mijo | Mijo | konjaništvo | | | | | dorat | popukovnik Franjo Buća | pukovnik Šimun Benja | Cremona, 12. IX. 1751. | b. 775. | |
| 194 | 85 | Subota, Janko | Nikola | konjaništvo | | | | | dorat | bojnik Angelo Emo | pukovnik Trepun Gregorina | Kotcr, 25. VI. 1786. | b. 817. | |
| 195 | 86 | Sušić/Sučić, Antun | Lazo | konjaništvo | | | | | dorat | bojnik Franjo Buća | pukovnik Lujžo Detriko | Zadar, 3. IX. 1741. | b. 806. | |
| 196 | 87 | Sušić/Sučić, Mlaro | Lazo | konjaništvo | | | | | čilaš | bojnik Franjo Buća | pukovnik Lujžo Detriko | Zadar, 3. IX. 1741. | b. 806. | |
| 197 | 87 | Sušić/Sučić, Mlaro | Lazo | konjaništvo | | | | | vranac | popukovnik Franjo Buća | pukovnik Šimun Benja | Cremona, 12. IX. 1751. | b. 775. | |
| 198 | 87 | Sušić/Sučić, Mlaro | Lazo | konjaništvo | | | | | vranac | popukovnik Franjo Buća | pukovnik Šimun Benja | Cremona, 27. II. 1754. | b. 777. | |
| 199 | 87 | Sušić/Sučić, Mlaro | Lazo | konjaništvo | | | | | dorat | pukovnik Franjo Buća | pukovnik Franjo Buća | Mleci, 30. V. 1758. | b. 782. | |
| 200 | 87 | Sušić/Sučić, Mlaro | Lazo | konjaništvo | | | | | dorat | pukovnik Franjo Buća | pukovnik Franjo Buća | Mleci, 10. XI. 1758. | b. 782. | |
| 201 | 87 | Sušić/Sučić, Mlaro | Lazo | konjaništvo | | | | | dorat | pukovnik Franjo Buća | pukovnik Franjo Buća | Brescia, 1. IV. 1759. | b. 782. | |
| 202 | 87 | Sušić/Sučić, Mlaro | Lazo | konjaništvo | | | srednjega rasta | | dorat | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buća | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buća | Brescia, 1. I. 1762. | b. 783. | |
| 203 | 87 | Sušić/Sučić, Mlaro | Lazo | konjaništvo | | | | | dorat | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buća | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buća | Zadar, 1. X. 1765. | b. 784. | |
| 204 | 87 | Sušić/Sučić, Mlaro | Lazo | konjaništvo | | | | | dorat | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buća | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buća | Zadar, 1. IX. 1771. | b. 784. | |
| 205 | 87 | Sušić/Sučić, Mlaro | Lazo | konjaništvo | | | | | dorat | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buća | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buća | Split, 4. XI. 1773. | b. 786. | |
| 206 | 88 | Sušić/Sučić, Stipe | Lazo | konjaništvo | | | | | dorat | popukovnik Franjo Buća | pukovnik Šimun Benja | Cremona, 12. IX. 1751. | b. 775. | |
| 207 | 88 | Sušić/Sučić, Stipe | Lazo | konjaništvo | | | | | vranac | pukovnik Franjo Buća | pukovnik Franjo Buća | Mleci, 30. V. 1758. | b. 782. | |

| upis | osoba | prezime i ime | ime oca | rod vojske | čin | dob | stas | boja kose | konj | satrnja (zapovjednik) | pukovnija (zapovjednik) | injesto i datum popisa | busta | bilješka |
|------|------------------------|---------------|-------------|------------|-----|-----|------|-----------|--------|--|--|-------------------------|---------|---|
| 208 | 88 Sušić/Sušćić, Stipe | Lazo | konjaništvo | | | | | | đoraz | pukovnik Franjo Buća | pukovnik Franjo Buća | Mlečci, 10. XI. 1758 | b. 782. | |
| 209 | 88 Sušić/Sušćić, Stipe | Lazo | konjaništvo | | | | | | đoraz | pukovnik Franjo Buća | pukovnik Franjo Buća | Brescia, 1. IV. 1759 | b. 782. | |
| 210 | 88 Sušić/Sušćić, Stipe | Lazo | konjaništvo | kaplar | | | | | đoraz | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buća | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buća | Brescia, 1. I. 1762. | b. 783. | |
| 211 | 88 Sušić/Sušćić, Stipe | Lazo | konjaništvo | kaplar | | | | | đoraz | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buća | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buća | Zadar, 1. X. 1765. | b. 784. | |
| 212 | 88 Sušić/Sušćić, Stipe | Lazo | konjaništvo | kaplar | | | | | đoraz | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buća | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buća | Kotor, 1. IX. 1768. | b. 784. | |
| 213 | 88 Sušić/Sušćić, Stipe | Lazo | konjaništvo | kaplar | | | | | čičlaš | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buća | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buća | Zadar, 1. IX. 1771. | b. 784. | |
| 214 | 88 Sušić/Sušćić, Stipe | Lazo | konjaništvo | kaplar | | | | | čičlaš | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buća | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buća | Split, 4. XI. 1773. | b. 786. | |
| 215 | 88 Sušić/Sušćić, Stipe | Lazo | konjaništvo | kaplar | | | | | đoraz | pukovnik Tripun Gregorina | pukovnik Tripun Gregorina | Padova, 16. III. 1775 | b. 815. | |
| 216 | 88 Sušić/Sušćić, Stipe | Lazo | konjaništvo | kaplar | | | | | čičlaš | pukovnik Tripun Gregorina | pukovnik Tripun Gregorina | Padova, 12. VIII. 1778. | b. 816. | |
| 217 | 88 Sušić/Sušćić, Stipe | Lazo | konjaništvo | kaplar | | | | | vranac | pukovnik Tripun Gregorina | pukovnik Tripun Gregorina | Rovigo, 2. XII. 1780. | b. 816. | |
| 218 | 88 Sušić/Sušćić, Stipe | Lazo | konjaništvo | kaplar | | | | | vranac | pukovnik Tripun Gregorina | pukovnik Tripun Gregorina | Split, 12. VIII. 1783. | b. 816. | Preminao 10. I. 1784. te je naknadno prekršten. |
| 219 | 89 Šarčević, Antun | Stojan | konjaništvo | | | | | | đoraz | bojnik Franjo Buća | pukovnik Lujko Detriko | Zadar, 3. IX. 1741. | b. 806. | |
| 220 | 90 Sijagović, Jakov | Lovre | pješništvo | | | | | | | kapetan Giacinto Martiazzzi | pukovnik Nikola Mešin | Kotor, 7. X. 1791. | b. 651. | |
| 221 | 91 Trivić, Filip | Niko | konjaništvo | | | | | | vranac | pukovnik Franjo Buća | pukovnik Franjo Buća | Brescia, 1. IV. 1759. | b. 782. | |

| upis | osoba | prezime i ime | ime oca | rod vojske | čin | dob | stas | boja kose | konj | satinja (zapovjednik) | pukovnja (zapovjednik) | mjesto i datum popisa | busta | bilješka |
|------|-------|-------------------|---------|-------------|-----|-----|------|-----------|--------|---|---|----------------------------|---------|---|
| 222 | 91 | Trivić, Filip | Niko | konjaništvo | | | | | vranac | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buača | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buača | Zadar, 1. X. 1765. | b. 784. | |
| 223 | 91 | Trivić, Filip | Niko | konjaništvo | | | | | đorac | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buača | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buača | Kotor, 1. IX. 1768. | b. 784. | |
| 224 | 91 | Trivić, Filip | Niko | konjaništvo | | | | | vranac | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buača | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buača | Split, 4. XI. 1773. | b. 786. | |
| 225 | 92 | Trivić, Nikola | Ilija | konjaništvo | | | | | vranac | kapetan Anuan Rudić | pukovnik Tripun Gregarina | Kotor, 3. VIII. 1788. | b. 818. | |
| 226 | 92 | Trivić, Nikola | Ilija | konjaništvo | | | | | vranac | kapetan Anuan Rudić | pukovnik Tripun Gregarina | Padova, 22. X. 1789. | b. 819. | Naknadno prekrižen. |
| 227 | 93 | Trivić, Nikola | Jovo | konjaništvo | | | | | | pukovnik Šimun Benja | pukovnik Šimun Benja | ?, između 1774. i 1779. | b. 770. | |
| 228 | 94 | Trivić, Nikola | Jovo | pješništvo | | | | | | pukovnik Nikola Scutari | pukovnik Nikola Scutari | Zadar, 31. VII. 1789. | b. 701. | Ovdje je, u pranjeru dvije osobe koje se nazivaju N. Trivić, možda da je riječ o istoj osobi. Rudi pripadanja različitim rodovima razdvojili smo ih. |
| 229 | 95 | Vatavuk, Abram | Mijo | konjaništvo | | | | | đorac | bojnik Franjo Buača | pukovnik Lajo Detriko | Zadar, 3. IX. 1741. | b. 806. | |
| 230 | 95 | Vatavuk, Abram | Mijo | konjaništvo | | | | | đorac | potpukovnik Franjo Buača | pukovnik Šimun Benja | Cremona, 12. IX. 1751. | b. 775. | |
| 231 | 95 | Vatavuk, Abram | Mijo | konjaništvo | | | | | đorac | potpukovnik Franjo Buača | pukovnik Šimun Benja | Cremona, 27. II. 1754. | b. 777. | |
| 232 | 95 | Vatavuk, Abram | Mijo | konjaništvo | | | | | vranac | pukovnik Franjo Buača | pukovnik Franjo Buača | Mleci, 10. XI. 1758. | b. 782. | Naknadno prekrižen. |
| 233 | 96 | Vlačić, Petar | Stipan | konjaništvo | | | | | vranac | potpukovnik Antun Duplanić | bojnik vojske i nadintendant Franjo Buača | Zadar, 1. IX. 1771. | b. 784. | |
| 234 | 96 | Vlačić, Petar | Stipan | konjaništvo | | | | | vranac | potpukovnik Antun Duplanić | pukovnik Tripun Gregarina | Rovigno, 1. III. 1773. | b. 820. | |

| upis | osoba | prezime i ime | ime oca | rod vojske | čin | dob | stas | boja kose | konj | satirinja (zapovjednik) | pukovnija (zapovjednik) | mjesto i datum popisa | busta | bilješka |
|------|-------|----------------------------------|---------|--------------|-----|-----|--------------------|-----------|--------|------------------------------|------------------------------|---------------------------|---------|------------------------|
| 235 | 96 | Vlaić, Petar | Stipan | konjanništvo | | | | | vranac | pukovnik Antun Duplaničić | pukovnik Antun Duplaničić | Mlači, 5. VII. 1774. | b. 809. | |
| 236 | 97 | Vukašinović/Vu- kacović, Mate | Mijo | konjanništvo | | | | | vranac | pukovnik Tripun Gregorina | pukovnik Tripun Gregorina | Padova, 16. III. 1775. | b. 815. | |
| 237 | 97 | Vukašinović/Vu- kacović, Mate | Mijo | konjanništvo | | | | | đorac | pukovnik Šimun Benja | pukovnik Šimun Benja | Zadar, 18. XI. 1777. | b. 776. | |
| 238 | 98 | Vukorepu, Ivan | Jure | pješništvo | | 24 | srednjega rasla | ermokos | | pukovnik Nikola Scutari | pukovnik Nikola Scutari | Zadar, 31. VII. 1789. | b. 701. | Naknadno prekrižen. |
| 239 | 99 | Živković, Bože | Antun | konjanništvo | | | | | vranac | pukovnik Tripun Gregorina | pukovnik Tripun Gregorina | Mlači, 11. VII. 1787. | b. 818. | |
| 240 | 99 | Živković, Bože | Antun | konjanništvo | | | | | vranac | pukovnik Tripun Gregorina | pukovnik Tripun Gregorina | Treviso, 1. IX. 1789. | b. 820. | |
| 241 | 99 | Živković, Bože | Antun | konjanništvo | | | | | vranac | pukovnik Tripun Gregorina | pukovnik Tripun Gregorina | Treviso, 9. IX. 1790. | b. 819. | |

Lovorka Čoralić – Filip Novosel

Denizens of Drniš in Venetian Overseas Army Units in the Eighteenth Century

Summary

During the early modern period, and particularly in the period of Veneto-Ottoman wars in the seventeenth and the eighteenth century, the backbone of the Venetian overseas army forces made units called *Fanti oltramarini* and *Croati a cavallo*, recruited primarily from the Venetian acquisitions from Istria to Albania and Greece. In this article, the central research topic is related to the proportion of the denizens of Drniš in the army units mentioned above during the eighteenth century. The article is based on the analysis of the sources kept in the *Archivio di Stato di Venezia* (archival series: *Inquisitori sopra l'amministrazione dei pubblici ruoli*), which keeps full lists of military complement of such units according to their regiments and companies for the period under research. The analysis of the documents shows that the denizens of Drniš made a particular group of soldiers among the numerous groups defined by their homeland origin within the units of Venetian infantry and cavalry. They were continuously present during the whole eighteenth century, particularly noted in the ranks of elite Croatian cavalry. Chronological frame of their activity and mentioning in the sources, age structure, physical characteristics, family belonging and role of particular families in military service, as well as duration of military service, have been discussed in details. The analysis shows that the denizens of Drniš served in units commanded by prominent military commanders who were by their origin mostly from Dalmatia and Boka Kotorska, and it is evident that such units (companies and their regiments as a whole) were extremely mobile and deployed all over Venetian terrestrial and overseas acquisitions. At the end of the article it is concluded that the problematics of the proportion of the Croats in Venetian military units, in this particular case of those soldiers who were by their origin from Drniš, because of rich sources, still leaves a lot of space for future research and scholarly analysis. As an appendix to the article is given full list of all hitherto identified soldiers from Drniš in infantry and cavalry units of Venetian Republic in the eighteenth century.

Key words: Drniš, the Republic of Venice, *Fanti oltramarini*, *Cavalleria Croati*, military history, the eighteenth century history